

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ อำเภอหนองเสือ ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ
จังหวัดปทุมธานี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑๑ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
ตามแนวทาง แนวทางการจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ ปี ๒๕๖๙

คำนำ

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ระดับอำเภอฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามแนวทางการจัดทำกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ของทุกตำบลในอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี โดยการจัดเวทีชุมชนในระดับหมู่บ้านและตำบล ภายใต้หลักการที่ชุมชนมีส่วนร่วมคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจในการกำหนดแผนพัฒนาพื้นที่ด้วยตนเอง ภายใต้ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร เป็นการวางแผนปรับปรุงการพัฒนาอาชีพการเกษตรโดยมุ่งการสร้างรายได้ พื้นฟู และเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรในการพัฒนาการผลิตด้านการเกษตร ภายใต้ศักยภาพของพื้นที่ และศักยภาพของชุมชน และเพื่อให้เป็นไปตามนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๔๐ มาตราที่ ๗๘ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง มาตราที่ ๗๙ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล และมาตราที่ ๘๔ รัฐจะต้องส่งเสริมการรวมตัวของเกษตรกรเพื่อวางแผนทางการเกษตร และรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกรดั่งนั้น จึงได้จัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการเกษตร ซึ่งปรากฏอยู่ในเอกสารฉบับนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ ในการพัฒนาการเกษตรได้เป็นอย่างดีต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑

ข้อมูลด้านกายภาพ

๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๓

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

๓ สภาพภูมิอากาศ

๕

๓.๑ ฤดูกาล

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

๔ เส้นทางคมนาคม

๖

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างภาค/จังหวัด/อำเภอ

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๗

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน)

๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๙

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑๐

๒ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

๑๑

ข้อมูลด้านสังคม

๑ ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑๑

๑.๑ เกษตรกร

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอหนองเสือ	๒๓
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๓
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม ของพืชเศรษฐกิจ	
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๔๑
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๔๓
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๔๓
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๖

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครองของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒
๒	สรุปเขตการปกครองของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓
๓	แสดงพื้นที่ราบลุ่มอำเภอหนองเสือ	๓
๔	แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๕
๕	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๕
๖	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนจังหวัดปทุมธานี ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓	๕
๗	แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยจังหวัดปทุมธานี ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓	๖
๘	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๘
๙	แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๙
๑๐	ข้อมูลพืชเศรษฐกิจของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ปี ๒๕๖๓	๑๐
๑๑	ข้อมูลปศุสัตว์ของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๐
๑๒	ข้อมูลเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๐
๑๓	แสดงจำนวนประชากรในอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๖๘	๑๑
๑๔	แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๒
๑๕	แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๒
๑๖	แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๒
๑๗	แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๓
๑๘	แสดงจำนวนและสมาชิกกลุ่มเกษตรกร/สถาบันเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๔
๑๙	จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๔
๒๐	ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอำเภอหนองเสือ	๑๔
๒๑	ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี พ.ศ. ๒๕๖๖	๑๖
๒๒	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๙
๒๓	แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๙
๒๔	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๐
๒๕	ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองเสือ	๒๑
๒๖	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๓
๒๗	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๔
๒๘	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๕
๒๙	แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๖
๓๐	แสดงต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๘
๓๑	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๑
๓๒	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๑

สารบัญตาราง (ต่อ)

๓๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๑
๓๔	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๒
๓๕	แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๒
๓๖	แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๖
๓๗	แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๗
๓๘	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๓๗
๓๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๘
๔๐	แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๙
๔๑	แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๔๐
๔๒	แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๔๒
๔๓	แสดงเกษตรกรต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๔๓
๔๔	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain	๔๔
๔๕	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๕๙

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอหนองเสือ	๑
๒	ภาพแสดงความลาดชันอำเภอหนองเสือ	๔
๓	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๔
๔	แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๗
๕	แผนที่แสดงแหล่งน้ำ	๘
๖	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๙
๗	แสดงกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๗
๘	แสดงกลุ่มยุวเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๘
๙	แสดงวิสาหกิจชุมชน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๑๘
๑๐	แสดงรายชื่อคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตร (อกษอ.) อำเภอหนองเสือ	๒๐
๑๑	แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย	๒๒
๑๒	แสดงที่ตั้งแปลงใหญ่ อำเภอหนองเสือ	๒๓
๑๓	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๕
๑๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๖
๑๕	ปฏิทินการเพาะปลูกข้าว	๒๗
๑๖-๑๗	แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๒๙
๑๘	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ	๓๑
๑๙	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๓
๒๐	ปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน	๓๕
๒๑	แสดงแหล่งรับซื้อทะลายปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๖
๒๒	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๘
๒๓	แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๓๙
๒๔	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๔๐
๒๕	ปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าว	๔๑
๒๖	แสดงวิธีการตลาดของมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี	๔๒

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้านกายภาพ

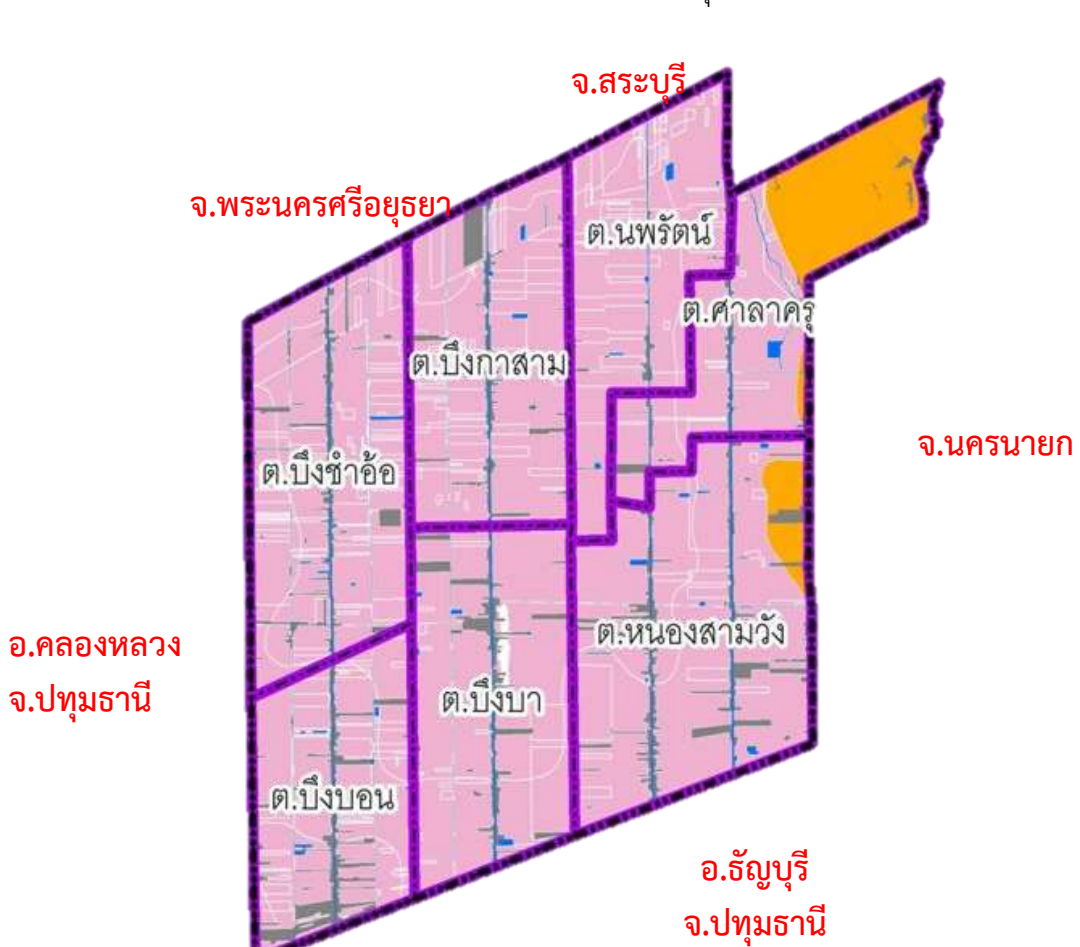
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอหนองเสือ อยู่ทางทิศตะวันออกของจังหวัดปทุมธานี มีพื้นที่ ๔๑๓.๖ ตารางกิโลเมตร ในอดีตเป็นส่วนหนึ่งของ “ทุ่งหลวง” ซึ่งเป็นแผ่นดินรกร้างว่างเปล่า ค่อนข้างจะแห้งแล้งและกันดารมาก ในอดีตไม่มีแหล่งน้ำลำคลองไหลผ่านเช่นปัจจุบันแต่เต็มไปด้วยป่าตะกับ ปรีอ และกก มีหนองและบึง เป็นแหล่งน้ำที่คนและสัตว์ ได้อาศัยดำรงชีพอยู่หลายแห่ง ซึ่งเป็นต้นเค้าของชื่อตำบลต่าง ๆ ในปัจจุบัน เช่น บึงกาสาม บึงชำอ้อ บึงบา บึงบอน ศาลาครุ นพรัตน์ และหนองสามวัง เป็นต้น

๑.๒. อาณาเขตอำเภอหนองเสือ มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อ	อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
		อำเภอหนองแค และอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อ	อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอหนองเสือ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ ๗ ตำบล ๖๙ หมู่บ้าน ประกอบด้วย ตำบลบึงบา ตำบลบึงบอน ตำบลบึงกาสาม ตำบลบึงชำอ้อ ตำบลหนองสามวัง ตำบลศาลาครุ และตำบลนพรัตน์

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาลตำบล จำนวน ๒ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖ แห่ง

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงเขตการปกครอง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

หมู่ที่	ตำบล หนองสามวัง	ตำบล บึงชำอ้อ	ตำบล ศาลาครุ	ตำบล บึงบอน	ตำบล บึงกาสาม	ตำบล บึงบา	ตำบล นพรัตน์
๑	หนองดอก ปทุม	หนองไธ้	ท่าลาภบำรุง เจริญรัฐ	คลองเก่า	บึงสัมพันธ์	ไทรย้อย	วังศาลา
๒	หนองยายอ่อน	นายดาบชุ่ม	ลาดผักขวง	บึงบอน พัฒนา	บึงสมบูรณ์	วังตะเคียน พัฒนา	เกาะแหม
๓	หนองบอน	ศรีคัตตมางค์	สหพัฒนา	บึงบอนใต้	คชสาร	แสงมณี	ดอนพัฒนา
๔	หนองงูเหลือม	ปทุมทรัพย์	วังทองสามัคคี	บึงบอนสอง	เจริญบุญ	แสนสุข	หนอง สัมพันธ์
๕	หนองสามวัง	ชำอ้อ	บึงปลาร้า	พวงแก้ว	แสนสุขศักดิ์ ๕	บึงบาพัฒนา	สหกรณ์ พัฒนา
๖	หนองสามง่าม	บึง	วังจรเข้	พรสวรรค์	ระพีพัฒน์	บึงพัฒนา	นพรัตน์ พัฒนา
๗	หนองบัวหลวง	หนองนาค	๓๓ พัฒนา	สปก.	บึงกาสาม	ศาลาลอย	หนองลี พัฒนา
๘	หนองสำนัก	เอราวัณ	ลำน้ำพัฒนา	ศรีสโมสร	เจริญสุข พัฒนา	ทุ่งรวงทอง	หนองบัว หลวง
๙	หนองทะเล	ทวีทรัพย์	ลำน้ำสามัคคี	บึงบอนฝั่ง ตะวันตก	หนองบัวทอง		
๑๐	หนองบึงใหญ่	สอนดี	แสนจำหน่าย				
๑๑	หนองนาสนาน	หม่อมอญ					
๑๒	หนองนาสงวน	อินอนุสรณ์					
๑๓	หนองดอกโสน						

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๔

ตารางที่ ๒ ตารางสรุปเขตการปกครอง อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด(ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	จำนวน บ้าน (ครัวเรือน)
บึงบา	๓๒,๓๐๐	๑	๑	๘	๓,๕๖๒
บึงบอน	๓๘,๘๖๒	๑	-	๙	๓,๙๓๘
บึงกาสาม	๓๙,๓๑๘	๑	-	๙	๒,๓๘๐
บึงขำอ้อ	๓๖,๔๔๙	๑	-	๑๒	๒,๘๐๘
หนองสามวัง	๔๖,๕๐๖	-	๑	๑๓	๓,๘๒๗
ศาลาครุ	๓๖,๙๔๙	๑	-	๑๐	๑,๖๖๙
นพรัตน์	๒๘,๑๓๖	๑	-	๘	๑,๔๑๔
รวม	๒๕๘,๕๒๐	๖	๒	๖๙	๑๙,๕๙๘

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ.๒๕๖๙

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

พื้นที่ส่วนใหญ่ของอำเภอหนองเสือเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ

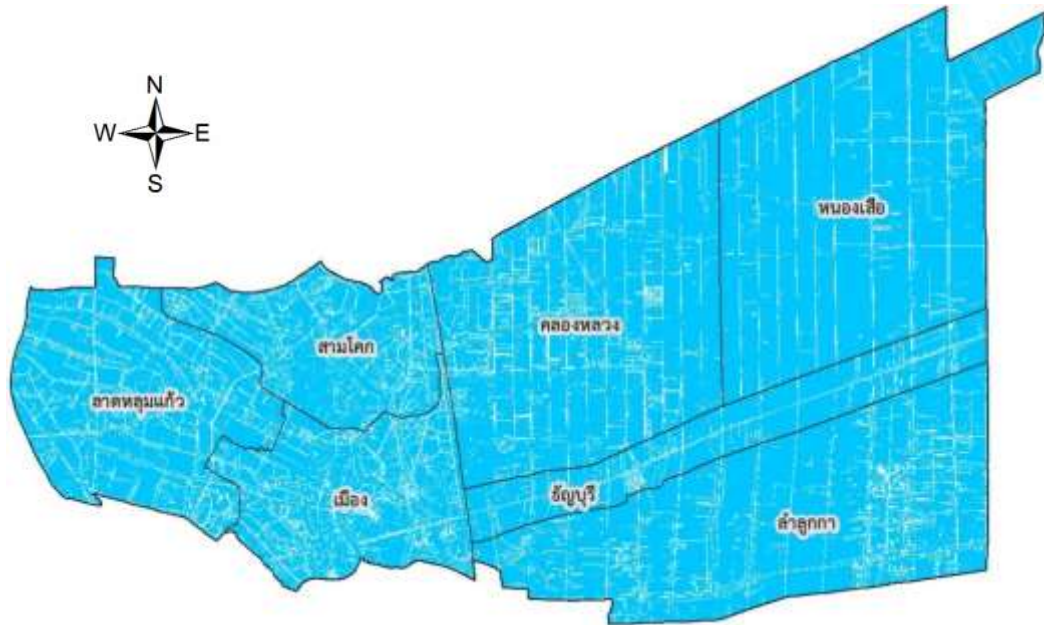
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ราบลุ่มอำเภอหนองเสือ

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละพื้นที่ราบลุ่ม
หนองเสือ	๒๕๘,๕๒๐	๑๐๐

(ที่มา : ที่ว่าการอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

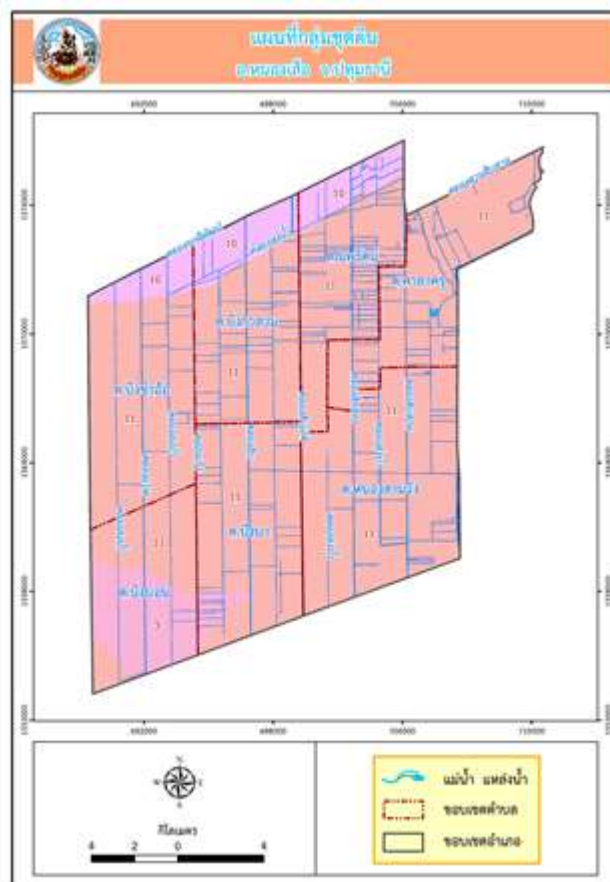
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

อำเภอหนองเสือ ตั้งอยู่ฝั่งตะวันออกของจังหวัดปทุมธานี ความลาดเอียงไม่เกิน ๒ % พื้นที่โดยทั่วไปประกอบด้วยคลองระบายน้ำของกรมชลประทานอยู่เป็นจำนวนมาก สามารถควบคุมปริมาณน้ำได้ เกิดปัญหาอุทกภัยน้อย ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร

ภาพที่ ๒ ภาพแสดงความลาดชันอำเภอหนองเสือ

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่กลุ่มชุดดินอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มชุดดิน	พื้นที่ตำบล (ไร่)							ผลรวมทั้งหมด
	บึงบา	บึงบอน	บึงกาสาม	บึงชำอ้อ	หนองสามวัง	ศาลาครุ	นพรัตน์	
๓	๑,๕๗๒	๑๕,๙๕๒	-	-	-	-	-	๑๗,๕๒๔
๑๐	-	-	๙,๓๓๐	๔,๐๕๒	-	-	๖,๐๕๙	๑๙,๔๔๑
๑๑	๓๐,๗๒๘	๒๒,๙๑๐	๓๙,๙๘๘	๓๒,๓๙๗	๔๖,๕๐๖	๓๖,๙๔๙	๒๒,๐๗๗	๒๒๑,๖๕๕
ผลรวมทั้งหมด	๓๒,๓๐๐	๓๘,๘๖๒	๓๙,๓๑๘	๓๖,๔๔๙	๔๖,๕๐๖	๓๖,๙๔๙	๒๘,๑๓๖	๒๕๘,๕๒๐

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๘

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ฤดูกาล

๑. ฤดูฝน เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่าน เริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม
๒. ฤดูหนาว ตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือนมกราคม
๓. ฤดูร้อน ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลฤดูกาล

ฤดูกาล	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ฤดูร้อน			←		→							
ฤดูฝน					←					→		
ฤดูหนาว	←	→									←	→

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ

อำเภอหนองเสืออยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้ประสบกับภาวะอากาศเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดคือ ตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมในช่วงฤดูฝนทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

ตารางที่ ๔ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนจังหวัดปทุมธานีเป็นรายเดือน พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓

เดือน	๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓	
	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ฝนตก
มกราคม	๖๐.๑	๕	๐.๗	๑	-	-
กุมภาพันธ์	๔๑.๗	๕	๒.๗	๒	-	-
มีนาคม	๑๑๕.๙	๖	๗.๕	๑	๑๙.๐	๑
เมษายน	๑๘๕.๓	๑๐	๙๔.๑	๖	๕๔.๒	๖
พฤษภาคม	๒๘๗.๙	๒๐	๑๕๕.๘	๑๑	๕๕.๖	๑๓
มิถุนายน	๗๗.๑	๑๕	๙๖.๐	๑๕	๓๔๓.๖	๑๘
กรกฎาคม	๑๔๑.๘	๑๘	๖๖.๒	๗	๒๙๔.๓	๑๙

เดือน	๒๕๖๑		๒๕๖๒		๒๕๖๓	
	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ ฝนตก	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ ฝนตก	ปริมาณน้ำฝน (ม.ม.)	จำนวนวันที่ ฝนตก
สิงหาคม	๑๗๒.๗	๑๗	๘๔.๐	๒๑	๒๘๔.๐	๑๖
กันยายน	๒๓๓.๘	๑๓	๒๔๗.๒	๑๙	๑๙๖.๖	๒๒
ตุลาคม	๑๐๕.๘	๙	๘๑.๕	๙	๒๔๗.๕	๒๑
พฤศจิกายน	๒.๔	๒	๑.๓	๒	๕.๕	๓
ธันวาคม	๒๖.๙	๔	-	-	-	-
รวม	๑,๔๕๑.๔	๑๒๔	๘๓๗.๐	๙๔	๑,๕๐๐.๓	๑๑๙
เฉลี่ย/ปี	๑๒๐.๙๕	๑๐.๓๓	๖๙.๗๕	๗.๘๓	๑๒๕.๐๓	๙.๙๒

ที่มา : สถานีตรวจอากาศจังหวัดปทุมธานี

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ยจังหวัดปทุมธานี ปี พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓

เดือน	พ.ศ. ๒๕๖๑			พ.ศ. ๒๕๖๒			พ.ศ. ๒๕๖๓		
	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย	สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ย
เฉลี่ย	๒๙.๘			๓๐.๕			๓๐.๓๐		
มกราคม	๓๕.๖	๑๘.๐	๒๘.๐	๓๖.๕	๒๐.๐	๒๘.๓	๓๗.๐	๒๑.๔	๒๙.๖
กุมภาพันธ์	๓๗.๐	๑๘.๕	๒๘.๒	๓๘.๐	๒๓.๕	๓๐.๗	๓๘.๗	๒๐.๘	๒๙.๘
มีนาคม	๓๘.๓	๒๑.๕	๓๐.๒	๔๐.๓	๒๓.๗	๓๑.๗	๔๐.๑	๒๓.๐	๓๑.๘
เมษายน	๓๙.๕	๒๐.๗	๓๐.๔	๔๑.๒	๒๔.๓	๓๒.๘	๔๐.๐	๒๔.๒	๓๒.๒
พฤษภาคม	๓๗.๗	๒๔.๐	๓๐.๓	๔๐.๗	๒๔.๓	๓๒.๓	๔๐.๔	๒๔.๔	๓๒.๙
มิถุนายน	๓๘.๒	๒๔.๔	๓๐.๙	๓๘.๗	๒๕.๐	๓๑.๔	๓๘.๐	๒๓.๙	๓๐.๙
กรกฎาคม	๓๖.๓	๒๔.๕	๓๐.๒	๓๘.๑	๒๔.๓	๓๑.๐	๓๗.๕	๒๔.๐	๓๐.๙
สิงหาคม	๓๖.๘	๒๔.๐	๓๐.๐	๓๗.๕	๒๕.๐	๓๐.๑	๓๗.๗	๒๓.๕	๓๐.๕
กันยายน	๓๘.๑	๒๓.๖	๓๐.๒	๓๗.๕	๒๔.๐	๒๙.๙	๓๖.๘	๒๔.๒	๓๐.๑
ตุลาคม	๓๗.๗	๒๒.๕	๓๐.๓	๓๘.๕	๒๒.๗	๓๑.๐	๓๕.๕	๒๒.๐	๒๘.๐
พฤศจิกายน	๓๗.๓	๒๑.๐	๒๙.๗	๓๗.๑	๒๑.๐	๒๙.๓	๓๗.๕	๒๐.๐	๒๙.๐
ธันวาคม	๓๗.๒	๒๒.๐	๒๙.๐	๓๖.๕	๑๕.๙	๒๗.๖	๓๖.๐	๑๘.๔	๒๗.๘

ที่มา: สถานีตรวจอากาศจังหวัดปทุมธานี

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

อำเภอหนองเสือ สามารถติดต่อได้ทุกหมู่บ้าน มีถนนเชื่อมติดต่อกันหมดโดยมีถนนสายหลัก เลียบคลองระบายน้ำที่ ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๑๑, ๑๒, ๑๓ และ ๑๔ มีถนนลาดยางสายหลัก ผิวจราจรกว้าง ๗ เมตร คือ ถนน เลียบคลอง ๑๐ ด้านตะวันออกซึ่งผ่านมาจากที่ว่าการอำเภอหนองเสือ และผ่านไปออกอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ถนนย่อยในชุมชนยังเป็นถนนลูกรัง และถนนดินซึ่งผิวจราจรอยู่ในสภาพขรุขระ และหลายสายไม่สามารถใช้การได้ในฤดู ฝน ช่องทางเดินรถกว้างประมาณ ๓ - ๕ เมตร พาหนะที่ใช้มีทั้งรถยนต์ รถบรรทุกเล็ก รถบรรทุกใหญ่ รถจักรยานยนต์

ระบบชลประทานในเขตอำเภอหนองเสือทั้งหมดเป็นคลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำ ชลประทานโดยโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตเหนือ ส่งน้ำเข้าคลอง ๗, ๘, ๙ และ ๑๐ ส่วนคลองระบายน้ำที่ ๑๑, ๑๒, ๑๓ และ ๑๔ ได้รับความที่ปล่อยมาจากโครงการพระธรรมราชาผ่านคลองระพีพัฒน์

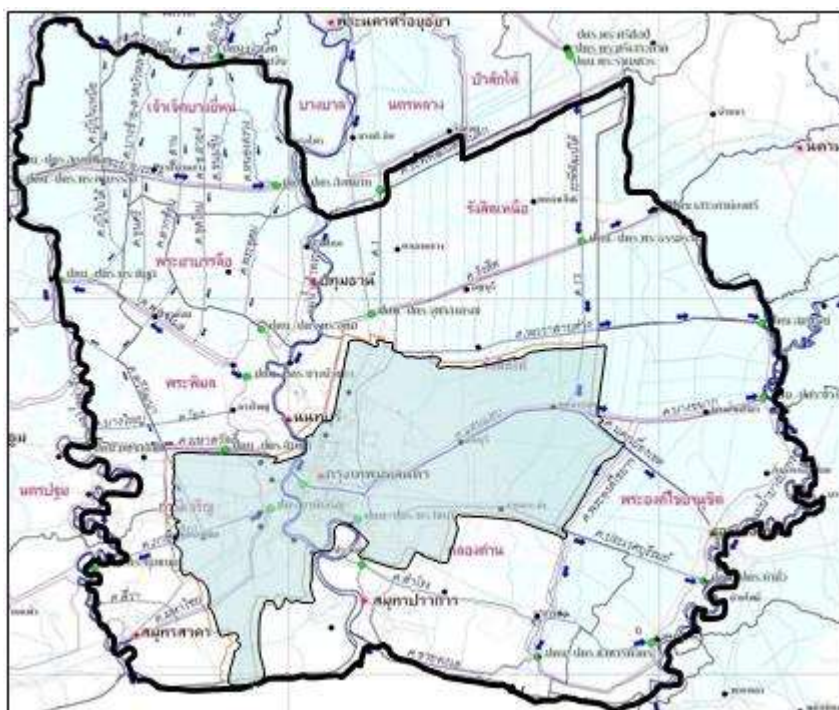
๒) บ่อน้ำบาดาล

แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อน้ำบาดาลอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี รวมทั้งสิ้น ๖๘ บ่อ แยกเป็นรายตำบล ได้ดังนี้

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลบ่อน้ำบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	บึงบา	๑๕	๘	๒๓
๒	บึงบอน	-	๔	๔
๓	บึงกาสาม	๒	๙	๑๑
๔	บึงชำอ้อ	-	๔	๔
๕	หนองสามวัง	-	๕	๕
๖	ศาลาครุ	๑	๕	๖
๗	นพรัตน์	๑๒	๓	๑๕

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๙

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำ
(ที่มา: สำนักชลประทานที่ ๑๑)

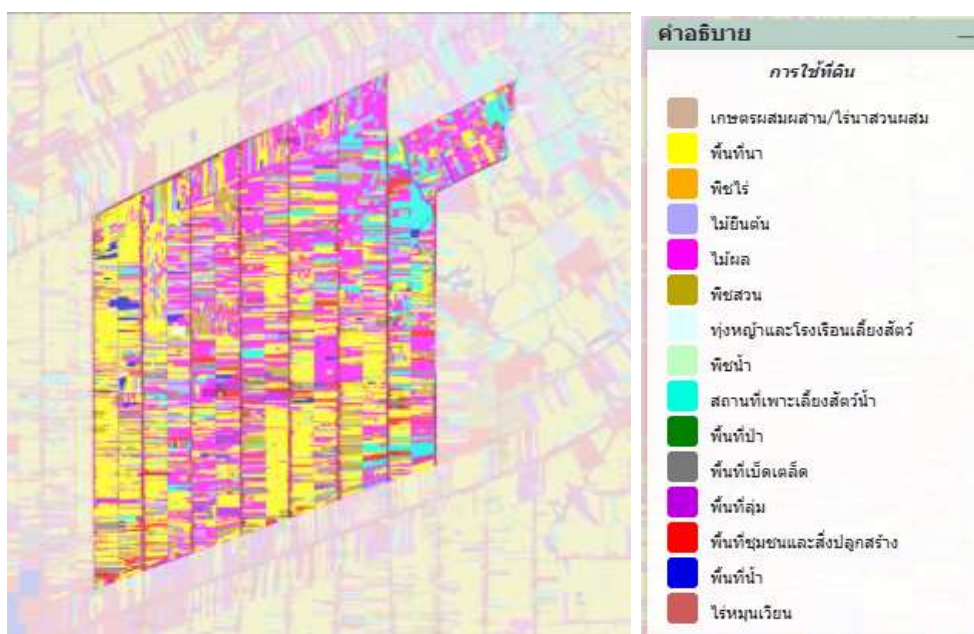
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

อำเภอหนองเสือ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่นา จำนวน ๗๐,๕๔๑ ไร่ร้อยละ ๓๓.๑๖ รองลงมาคือ ไม้ผล จำนวน ๕๘,๗๖๗ ไร่ ร้อยละ ๒๗.๖๓ และพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง จำนวน ๑๗,๕๖๑ ไร่ ร้อยละ ๘.๒๖

ตารางที่ ๑๑ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
พืชน้ำ	๒๗.๙๘	๐.๐๑
ทุ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๔๘.๑๗	๐.๐๒
พืชไร่	๒,๔๕๑	๑.๑๕
พื้นที่ลุ่ม	๖,๔๘๓	๓.๐๕
พื้นที่น้ำ	๗,๒๔๒	๓.๔
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๗,๓๗๒	๓.๔๗
ไม้ยืนต้น	๑๑,๙๗๕	๕.๖๓
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๔,๔๕๓	๖.๗๙
พืชสวน	๑๕,๗๘๖	๗.๔๒
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๗,๕๖๑	๘.๒๖
ไม้ผล	๕๘,๗๖๗	๒๗.๖๓
พื้นที่นา	๗๐,๕๔๑	๓๓.๑๖
รวม	๒๑๒,๗๐๖.๖๑	๑๐๐

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ตารางที่ ๑๐

ที่	ตำบล	ข้าว		ปาล์มน้ำมัน		กล้วยหอมทอง		มะพร้าว		ข้าวโพดหวาน	
		พื้นที่ (ไร่)	เกษตรกร (คร.)	พื้นที่ (ไร่)	เกษตรกร (คร.)	พื้นที่ (ไร่)	เกษตรกร (คร.)	พื้นที่ (ไร่)	เกษตรกร (คร.)	พื้นที่ (ไร่)	เกษตรกร (คร.)
1	บึงบา	7,216.00	324.00	798.00	29.00	646.00	21.00	476.00	32.00	214.00	7.00
2	บึงบอน	9,572.00	491.00	1,032.00	67.00	146.00	24.00	387.00	49.00	50.00	4.00
3	บึงกาสาม	4,614.00	271.00	1,612.00	75.00	1,397.00	96.00	262.00	46.00	1,485.00	61.00
4	บึงชำอ้อ	11,572.00	624.00	2,871.00	156.00	748.00	52.00	258.00	46.00	125.00	17.00
5	หนองสามวัง	10,962.00	547.00	645.50	28.00	1,348.00	81.00	1,134.00	17.00	246.00	18.00
6	ศาลาครุ	1,926.00	81.00	714.00	33.00	1,604.00	84.00	-	-	153.00	7.00
7	นพรัตน์	2,542.00	96.00	1,820.00	48.00	2,846.00	112.00	248.00	4.00	635.00	25.00
รวม		48,404.00	2,434.00	9,492.50	436.00	8,735.00	470.00	2,765.00	194.00	2,908.00	139.00

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๗ ข้อมูลด้านปศุสัตว์

อำเภอ	โคเนื้อ (ตัว)	ม้า (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	แพะ (ตัว)	ไก่เนื้อ (ตัว)	ไก่พื้นเมือง (ตัว)	ไก่ไข่ (ตัว)	เป็ดไข่ (ตัว)	นก กระทา (ตัว)
หนองเสือ	๑,๓๐๐	๒๕	๒๒๐	๖๙๐	๓๖๐	๑๔๐,๐๐๐	๑๙,๕๐๐	๑,๕๐๐	๕๐,๐๐๐	๑๗,๐๐๐

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗

ตารางที่ ๘ ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ น้ำทั้งหมด (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	เลี้ยงปลา (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	เลี้ยงกุ้ง (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	สัตว์น้ำอื่นๆ (ตัว)	พื้นที่ (ไร่)
บึงบา	๑๗	๑๗๔	๑๗	๑๗๔	๐	๐	๐	๐
บึงบอน	๒๐	๑๕๗	๒๐	๑๕๗	๐	๐	จระเข้ ๓ ตัว	๐
บึงกาสาม	๗๓	๖๓๘.๒๕	๗๑	๕๖๙.๒๕	๒	๖๙	๐	๐
บึงชำอ้อ	๑๓๐	๑,๐๒๓.๒๒	๑๓๐	๑,๐๒๓.๒๒	๐	๐	๐	๐
หนองสามวัง	๕๘	๒๖๗๓	๕๘	๒๔๐๙	๔	๒๖๔	๐	๐
ศาลาครุ	๑๕๘	๑,๖๗๔.๓๕	๑๕๗	๑,๖๔๖.๓๕	๑	๒๘	จระเข้ ๔ ตัว	๐
นพรัตน์	๕๖	๗๕๓	๕๒	๕๖๓.๕	๔	๑๘๙.๕	๐	๐
รวมทั้งหมด	๕๑๖	๗,๐๙๒.๘๒	๕๐๕	๖๕๔๒.๓๒	๑๑	๕๕๐.๕	๗	๐

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI

ข้าวหอมปทุมธานี (Khao Hom Pathum Thani หรือ Pathum Thani Hom Pathum Rice) หมายถึงข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวพันธุ์ปทุมธานี ๑ ที่มีเปลือกข้าวสีฟาง รูปทรงเมล็ดข้าวเรียวยาว จมูกข้าวเล็ก เนื้อเมล็ดข้าวมีสีขาวนวล ผิวค่อนข้างมัน เมื่อหุงสุกแล้ว ข้าวนุ่มค่อนข้างเหนียวและมีกลิ่นหอมอ่อนๆ ปลูกและผลิตในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

กล้วยหอมทองปทุม เป็นกล้วยที่นำพันธุ์มาจากจังหวัดเพชรบุรี นำมาปลูกครั้งแรกเมื่อราว ๗๐ ปีก่อน ร่วมกับการปลูกพืชชนิดอื่น และเริ่มเป็นที่นิยมปลูกมากช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยปลูกทดแทนส้มรังสิต ที่มีผู้นิยมปลูกน้อยลง ด้วยความอุดมสมบูรณ์และชนิดของดิน ซึ่งเป็นดินเหนียวที่มีความเป็นกรด ลักษณะของพื้นที่ที่มีคลองชลประทานซึ่งมีน้ำตลอดทั้งปี และการปลูกพืชแบบร่องน้ำที่มีการนำเลนจากร่องคู่น้ำมาราดทับบนแปลงปลูก จึงทำให้กล้วยหอมทองปทุม มีลักษณะผล เปลือก และรสชาติที่แตกต่างจากกล้วยหอมพันธุ์อื่น จนมีชื่อเสียงอย่างแพร่หลาย ลักษณะพิเศษของกล้วยหอมทองปทุม หมายถึงกล้วยหอมผลใหญ่ยาว หน้าตัดค่อนข้างกลม ปลายคอดเล็กน้อย ผิววาวเปลือกบาง

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๐ ตารางแสดงจำนวนประชากรในอำเภอหนองเสือ

ตำบล	ชาย	หญิง	รวม	ครั้วเรือน	ครั้วเรือน เกษตรกร
บึงบา	๔,๔๐๙	๔,๕๐๐	๘,๙๐๙	๓,๘๓๔	๕๕๔
บึงบอน	๕,๐๑๙	๕,๓๐๖	๑๐,๓๒๕	๔,๒๗๕	๘๓๗
บึงกาสาม	๓,๖๘๔	๓,๗๖๓	๗,๔๔๗	๒,๔๙๐	๘๑๕
บึงขำอ้อ	๔,๖๗๖	๔,๘๐๑	๙,๔๗๗	๒,๙๓๙	๑,๑๓๗
หนองสามวัง	๕,๗๘๘	๕,๘๔๕	๑๑,๖๓๓	๔,๐๔๙	๘๘๗
ศาลาครุ	๒,๖๔๙	๒,๖๗๕	๕,๓๒๔	๑,๗๔๐	๕๓๒
นพรัตน์	๒,๓๕๑	๒,๒๘๗	๔,๖๓๘	๑,๔๕๒	๕๘๑
รวม	๒๘,๔๕๘	๒๙,๐๗๕	๕๗,๕๓๓	๒๐,๗๗๙	๕,๓๔๓

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอหนองเสือ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙ และ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

อำเภอหนองเสือ มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๔,๒๙๔ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๑,๓๙๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๔๔ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๙ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๑,๒๓๒.๐๐	๒๘.๖๙
๕๖ - ๖๕ ปี	๑,๓๙๓.๐๐	๓๒.๔๔
๔๖ - ๕๕ ปี	๑,๐๓๗.๐๐	๒๔.๑๕
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๖๖.๐๐	๑๐.๘๕
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๕๒.๐๐	๓.๕๔
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๔.๐๐	๐.๓๓
รวม	๔,๒๙๔	๑๐๐.๐๐

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

อำเภอหนองเสือ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๔,๐๓๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๓.๘๕ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๒๖๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖.๑๕

ตารางที่ ๑๘ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๔,๐๓๐	๙๓.๘๕
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๒๖๔	๖.๑๕

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอหนองเสือ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๒,๖๒๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๑๐ รองลงมาคือ เช่า จำนวน ๑,๑๗๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๖๒ และอื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๑๗๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔.๒๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	เนื้อที่ (ไร่)
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๒,๖๒๔	๕๓,๘๒๙
อื่นๆ (ที่สาธารณประโยชน์, ทำฟรี)	๑๗๐	๒,๗๙๗
เช่า	๑,๑๗๖	๓๙,๑๑๑
รวม	๓,๙๗๐	๙๕,๗๓๗

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

เกษตรกรอำเภอนองเสือ มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๒,๑๑๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๐๙ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน ๔๔๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๔ และไม่มีเอกสารสิทธิ์หรือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๑๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๐ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๒,๑๑๐	๔๔๗	๒	๑๔๓	๒,๖๒๔

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง กรมส่งเสริมการเกษตร, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

ค่าจ้างแรงงาน ๒๐๐-๓๐๐ บาท/วัน/คน มีการจ้างแรงงานระหว่างครัวเรือน ร้อยละ ๘๐ อีก ร้อยละ ๒๐ มาจากแรงงานภายนอก มีครัวเรือนไปทำงานนอกตำบลร้อยละ ๙๕ ในช่วงอายุ ๑๘ ปีเต็มในโรงงานอุตสาหกรรม

(๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรใช้บริการสินเชื่อจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส.) สหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารพาณิชย์ และเอกชน เป็นต้น

(๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีการทำบุญตามประเพณี วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา ออกพรรษา งานบวช งานแต่งงาน วันลอยกระทง ฯลฯ รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ในเขตพื้นที่อำเภอนองเสือ มีจำนวนศาสนสถานประกอบด้วยวัด จำนวน ๒๑ แห่ง มัสยิด ๓ แห่ง

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

อำเภอนองเสือ มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ หลายกลุ่ม กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น มีกลุ่มต่างๆ ดังนี้

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอนองเสือ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๘ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๒๕ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๗ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๙ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร ๖ กลุ่ม สมาชิก ๑๗๗ ราย และวิสาหกิจชุมชน ๔๓ แห่ง สมาชิก ๖๔๓ ราย

ตารางที่ ๒๑ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)
บึงบา	๒	๒๐	๑	๒๐	๑	๖๘	๗	๗๘
บึงบอน	๑	๒๒	๑	๒๒	๑	๑๐	๕	๕๑
บึงกาสาม	๒	๔๓	๑	๒๐	๑	๒๕	๑๒	๒๓๘
บึงขำอ้อ	๑	๑๐	๒	๒๐	๑	๑๙	๘	๑๔๘
หนองสามวัง	๑	๒๐	๑	๑๑	๑	๔๘	๖	๕๗
ศาลาครุ	-	-	๑	๑๖	๑	๑๑	๒	๒๙
นพรัตน์	๑	๑๐	-	-	-	-	๓	๔๒
รวม	๘	๑๒๕	๗	๑๐๙	๖	๑๗๗	๔๓	๖๔๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๑) จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๕๑
เครื่องดื่ม	๖
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๓
ของใช้ ของตกแต่ง ของที่ระลึก	๑๙
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๓
รวม	๘๒

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๒๐ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ที่	ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
๑	นิชาภา	หมู่ที่ ๕ ตำบลนพรัตน์	๑๑
๒	D HERB CENTER (DHC)	หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองสามวัง	๗
๓	กลุ่มกล้วยหอมทองปทุมรัตน์	หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์	๒๐
๔	กลุ่มเกษตรอินทรีย์สวนฟุ้งขจร	หมู่ที่ ๓ ตำบลบึงขำอ้อ	๑๑
๕	กลุ่มบ้านไทรย้อยอุดมสมบูรณ์	หมู่ที่ ๑ ตำบลบึงบา	๑๐

ที่	ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
๖	กลุ่มปาล์มน้ำมันแปลงใหญ่หนองเสือ	หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงกาสาม	๘๗
๗	กลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวและแปรรูปข้าว บ้านบึงสมบูรณ์ หมู่ ๒ ตำบลบึงกาสาม	หมู่ที่ ๒ ตำบลบึงกาสาม	๑๕
๘	กลุ่มผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนองเสือ	หมู่ที่ ๕ ตำบลบึงชำอ้อ	๖๐
๙	กลุ่มผู้เลี้ยงสัตว์น้ำบ้านลาดผักขวง	หมู่ที่ ๒ ตำบลศาลาครุ	๑๘
๑๐	กลุ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนบึงพัฒนา	หมู่ที่ ๕ ตำบลบึงบา	๙
๑๑	เกษตรกรผู้ปลูกฝรั่งบ้านเฮา	หมู่ที่ ๙ ตำบลบึงกาสาม	๑๐
๑๒	เกษตรบ้านหนองนาค	หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงชำอ้อ	๒๕
๑๓	เกษตรพิมพ์เงิน	หมู่ที่ ๑๐ ตำบลหนองสามวัง	๑๕
๑๔	เกษตรวิถีไทยหนองสามวัง	หมู่ที่ ๒ ตำบลหนองสามวัง	๗
๑๕	ดาบชุ่ม	หมู่ที่ ๒ ตำบลบึงชำอ้อ	๗
๑๖	ท่องเที่ยววิถีเกษตรหนองเสือ	หมู่ที่ ๓ ตำบลบึงบา	๘
๑๗	ไทย โซลา ฟลาวเวอร์	หมู่ที่ ๘ ตำบลบึงบอน	๙
๑๘	นาแปลงใหญ่ตำบลบึงกาสาม	หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงกาสาม	๑๐
๑๙	น้ำทิพย์	หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงบอน	๙
๒๐	บวรธรรม	หมู่ที่ ๘ ตำบลบึงบา	๑๐
๒๑	บ้านบึงแปรรูป	หมู่ที่ ๖ ตำบลบึงชำอ้อ	๑๐
๒๒	บ้านหนองบัวหลวง	หมู่ที่ ๗ ตำบลหนองสามวัง	๑๑
๒๓	ป้าอรหนองเสือ	หมู่ที่ ๔ ตำบลบึงบา	๙
๒๔	ผลิตพืชคุณภาพพื้นที่ต้นแบบโคกหนองนา อำเภอนองเสือ	หมู่ที่ ๔ ตำบลบึงกาสาม	๑๖
๒๕	ผู้ปลูกพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ ชำอ้อ	หมู่ที่ ๕ ตำบลบึงชำอ้อ	๑๔
๒๖	พรชัย ฟาร์มปูนา จ.ปทุมธานี	หมู่ที่ ๙ ตำบลบึงกาสาม	๑๐
๒๗	พริกแกงพวงแก้ว	หมู่ที่ ๕ ตำบลบึงบอน	๑๑
๒๘	พืชผักผลไม้และสมุนไพรปลอดสารสวนนงเยาว์บึงชำอ้อ	หมู่ที่ ๔ ตำบลบึงชำอ้อ	๑๐
๒๙	มะม่วงเชื่อมบ้านคชสารหมู่ ๓	หมู่ที่ ๙ ตำบลบึงกาสาม	๑๒
๓๐	รวมใจบ้านหนองบัวทอง	หมู่ที่ ๙ ตำบลบึงกาสาม	๑๙
๓๑	ร้อยแปดพันธุ์ดี	หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองสามวัง	๗

ที่	ชื่อ	ที่อยู่	จำนวนสมาชิก
๓๒	รัตนห้า	หมู่ที่ ๕ ตำบลนพรัตน์	๑๑
๓๓	ศรีเจริญผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย	หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงบอน	๑๓
๓๔	ศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ที่ ๑ ตำบลบึงบา	หมู่ที่ ๑ ตำบลบึงบา	๒๐
๓๕	สวนเราเกษตรอินทรีย์ หนองเสือ	หมู่ที่ ๘ ตำบลบึงบา	๑๒
๓๖	หนองบัวทอง	หมู่ที่ ๙ ตำบลบึงกาสาม	๑๙
๓๗	อรุณพัฒนา	หมู่ที่ ๘ ตำบลบึงบอน	๙
๓๘	เจ็ดทวีทรัพย์ฟาร์ม	หมู่ ๙ ตำบลบึงชำอ้อ	๑๑
๓๙	ครุแก้วก้อยยาตมสมุนไพร	หมู่ที่ ๓ ตำบลหนองสามวัง	๑๐
๔๐	รวมพลังบ้านแสนสุขสัปดาห์	หมู่ ๕ ตำบลบึงกาสาม	๑๙
๔๑	บ้านสวนเห็ดศาลาครุฟาร์ม	หมู่ ๓ ตำบลศาลาครุ	๑๑
๔๒	เกษตรสุขใจหนองเสือ	หมู่ ๓ ตำบลบึงกาสาม	๙
๔๓	เกษตรกรพัฒนตำบลบึงกาสาม	หมู่ ๗ ตำบลบึงกาสาม	๑๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบึงแปรรูป		๖	บึงชำอ้อ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแปรรูปหนองเสือ		๕	บึงชำอ้อ	๑๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรน้ำพริกพวงแก้ว		๕	บึงบอน	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองบัวทอง		๙	บึงกาสาม	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรตำบลศาลาครุ		๓	ศาลาครุ	๑๖
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านไทรย้อย		๑	บึงบา	๒๐
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองสามวัง		๘	หนองสามวัง	๑๒
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนหนองเสือวิทยาคม		๖	บึงบา	๖๘
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดพวงแก้ว		๕	บึงบอน	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดสุขบุญศิริการาม		๕	บึงชำอ้อ	๑๙
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนชุมชนประชาธิกรอำนวยเวทย์		๘	หนองสามวัง	๔๕
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนคลอง ๑๑ ศาลาครุ (เทียมอุปถัมภ์)		๗	นพรัตน์	๑๑
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง		๕	บึงกาสาม	๒๔
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรทำนบไทรย้อยหมู่ ๑ ตำบลบึงบา		๑	บึงบา	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรน้ำพริกพวงแก้ว		๕	บึงบอน	๒๒

ชื่อ	ที่อยู่			จำนวนสมาชิก
	เลขที่	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรบ้านบึงแปรรูป		๖	บึงชำอ้อ	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรไร่หญ้าปูลานาม		๙	หนองสามวัง	๒๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกพืชหมุนเวียนบ้านคชสาร		๓	บึงกาสาม	๒๕
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรปลูกพืชหมุนเวียนบ้านเจริญบุญ		๔	บึงกาสาม	๑๘
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรกล้วยหอมทองปทุมรัตน์		๒	นพรัตน์	๑๐
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรฟาร์มตั้งใจ		๕	บึงบา	๑๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๗ แสดงกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๘ แสดงกลุ่มยุทธศาสตร์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

ภาพที่ ๙ แสดงวิสาหกิจชุมชน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตารางที่ ๒๓ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏีรูป	
บึงบา	-	๔	-	๑	๑	-	-	-	-
บึงบอน	-	๔	๑	๑	๑	-	-	-	-
บึงกาสาม	-	๗	๑	-	๑	๑	๑	๑	๑
บึงชำอ้อ	-	๓	-	-	๑	-	-	๑	-
หนองสามวัง	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
ศาลาครุ	-	๒	-	-	๑	-	-	-	-
นพรัตน์	๑	-	-	-	๑	-	-	-	-
รวม	๑	๒๒	๒	๒	๗	๑	๑	๒	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ชลประทาน	ครูบุญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	อาสาสมัคร สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร อาสา	อาสาสมัคร ปฏีรูปที่ดิน
บึงบา	๓	-	-	๒	๑๒	๘	-	-	๕
บึงบอน	๑	-	-	๔	๑๓	๙	๓	-	๕
บึงกาสาม	๓	๖	๗	๓	๑๕	๙	-	๑	๙
บึงชำอ้อ	๔	๑	๘	๑๖	๑๔	๑๒	-	-	๑๓
หนองสามวัง	๒	-	-	๑๐	๑๔	๑๓	-	-	๓
ศาลาครุ	๐	-	๑	๗	๑๐	๑๐	-	-	๔
นพรัตน์	๕	-	๑	๑	๑๐	๘	-	๑	๒
รวม	๑๘	๗	๑๗	๔๔	๘๘	๖๙	๓	๒	๔๑

ที่มา : <https://asa-center.doae.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรอำเภอ (อกขอ.)				รายชื่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน			
ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง	ตำบล	ที่	ชื่อ-สกุล	ตำบล	หมู่ที่
1	นายวิชัย พรมอยู่	ที่ปรึกษา		1	น.ส.พรทิพย์ สร้อยสอั้ง	บึงบอน	7
2	นายไพรัตน์ รุ่งสว่าง	ที่ปรึกษา		2	นายเถาว์ วงษ์แก้วฟ้า	บึงบอน	9
3	นายวัลลภ ยี่สุนลี	ประธานกรรมการ	บึงชำอ้อ	3	นายปลายตะวัน ชมภู	นพรัตน์	6
4	นายอนุกล นามปราสัย	รองประธานกรรมการ	นพรัตน์	4	นางน้ำผึ้ง บุญวงศ์	บึงบา	1
5	นายเด่นวันชัย สำราญราษฎร์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	นพรัตน์	5	นางบังอร ปริกาน	บึงชำอ้อ	9
6	นายเล็ก พวงตัน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	บึงกาสาม	6	นางสุนันทา เปรมพงษ์	บึงชำอ้อ	10
7	นายสมเดช เอี่ยมไชย	กรรมการ	บึงบา	7	นางนิตยา โพระดก	ศาลาครุ	3
8	นายมนตรี ดวงหิรัญ	กรรมการ	บึงกาสาม	8	น.ส.เพ็ญพิชชา พรหมดวงตา	หนองสามวัง	2
9	นายมานพ เรืองฤทธิ์	กรรมการ	หนองสามวัง	9	น.ส.สร้อยสุดา พูลทรัพย์	หนองสามวัง	1
10	นางสาวนาม เนียมจ้อย	กรรมการ	บึงบอน	10	นางนงนุช กัปรัมย์	บึงกาสาม	2
11	นายปัญญา ประหยัด	เลขานุการ	ศาลาครุ	11	น.ส.สุชชาดา ศรีคัสชะ	ศาลาครุ	9

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

ภาพที่ ๑๐ แสดงรายชื่อคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตร (อกขอ.) อำเภอหนองเสือ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
บึงกาสาม	๑	หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงกาสาม	ข้าว
บึงชำอ้อ	๑	หมู่ที่ ๙ ตำบลบึงชำอ้อ	ข้าว
หนองสามวัง	๑	หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองสามวัง	ไม้ผล
รวม	๓		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

บ้านเลขที่ : หมู่ที่ ๒ ตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๗๐

พิกัด : Latitude ๑๔.๒๔๗๒๐๔ Longitude ๑๐๐.๘๙๑๑๔๓ Zone ๔๗ X ๗๐๓๙๒๘ Y ๑๕๗๖๔๑๑

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตกล้วยหอมทองคุณภาพดี

การนำไปใช้ประโยชน์ : การผลิตกล้วยหอมทองคุณภาพดี

หลักสูตรการเรียนรู้ :

๑. การผลิตกล้วยหอมทอง
๒. การปลูกพืชแซมในสวนกล้วย
๓. การแปรรูปกล้วยทอด
๔. การทำกล้วยต้นเตี้ย

ศูนย์เครือข่าย : จำนวน ๒๒ ศูนย์

ตารางที่ ๒๕ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชน หมู่ที่ ๑ ต.บึงบา	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	บึงบา
๒	สวนเราเกษตรอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	๘	บึงบา
๓	ศูนย์เรียนรู้การเกษตรเชิงนวัตกรรม	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๗	บึงบอน
๔	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๗ ต.บึงกาสาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๗	บึงกาสาม
๕	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒ ต.บึงกาสาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๒	บึงกาสาม
๖	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ยืนต้น	๗	บึงกาสาม
๗	การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๙	บึงกาสาม
๘	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๗	บึงบอน
๙	การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๖	บึงชำอ้อ
๑๐	สวนเห็ดพอเพียง	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๓	บึงชำอ้อ
๑๑	การเลี้ยงปลาในบ่อดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๖	หนองสามวัง
๑๒	วิสาหกิจชุมชนกล้วยหอมทองปทุมรัตน์	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	๒	นพรัตน์
๑๓	กลุ่มบ้านสหพัฒนา	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	๓	ศาลาครุ
๑๔	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ต.บึงกาสาม	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๗	บึงกาสาม
๑๕	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ต.บึงบอน	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๗	บึงบอน
๑๖	ฟาร์มแพะ	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	๔	บึงชำอ้อ
๑๗	ศพก.เครือข่ายประมงปี ๖๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๗	บึงบอน

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑๘	ศพก.เครือข่ายประมงปี ๖๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๗	ศาลาครุ
๑๙	ศพก.เครือข่ายประมงปี ๖๔	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	๗	ศาลาครุ
๒๐	สวนต้นน้ำ	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	๙	บึงกาสาม
๒๑	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑ ต.บึงกาสาม	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว/ศูนย์ข้าวชุมชน	๑	บึงบา
๒๒	แปลงใหญ่หญ้าปศุสัตว์ตำบลหนองสามวัง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ดอกไม้ประดับ	๑๐	หนองสามวัง
๒๓	วิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยววิถีเกษตรหนองเสือ	อื่นๆ	๓	บึงบา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๒ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)
๑	บึงกาสาม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๗	ข้าว	๕๐	๑,๒๔๑
๒	บึงกาสาม	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๒	ข้าว	๑๕๓	๓,๕๔๗
๓	บึงกาสาม	แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน หมู่ ๗	ปาล์มน้ำมัน	๘๐	๒,๒๓๙
๔	นพรัตน์	แปลงใหญ่กล้วยหอมทอง หมู่ ๒	กล้วยหอม	๒๓	๘๐๐
๕	บึงบา	แปลงใหญ่ข้าว หมู่ ๑	ข้าว	๓๐	๖๓๔
๖	หนองสามวัง	แปลงใหญ่หญ้าปูลานาม	หญ้าปูลานาม	๘๒	๔๔๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๓ แสดงที่ตั้งแปลงใหญ่ อำเภอหนองเสือ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

บทที่ ๒
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

อำเภอหนองเสือ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำจากชลประทานในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๙๐% ของพื้นที่ทั้งหมด

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม ของพืชเศรษฐกิจ

๑. ข้าว

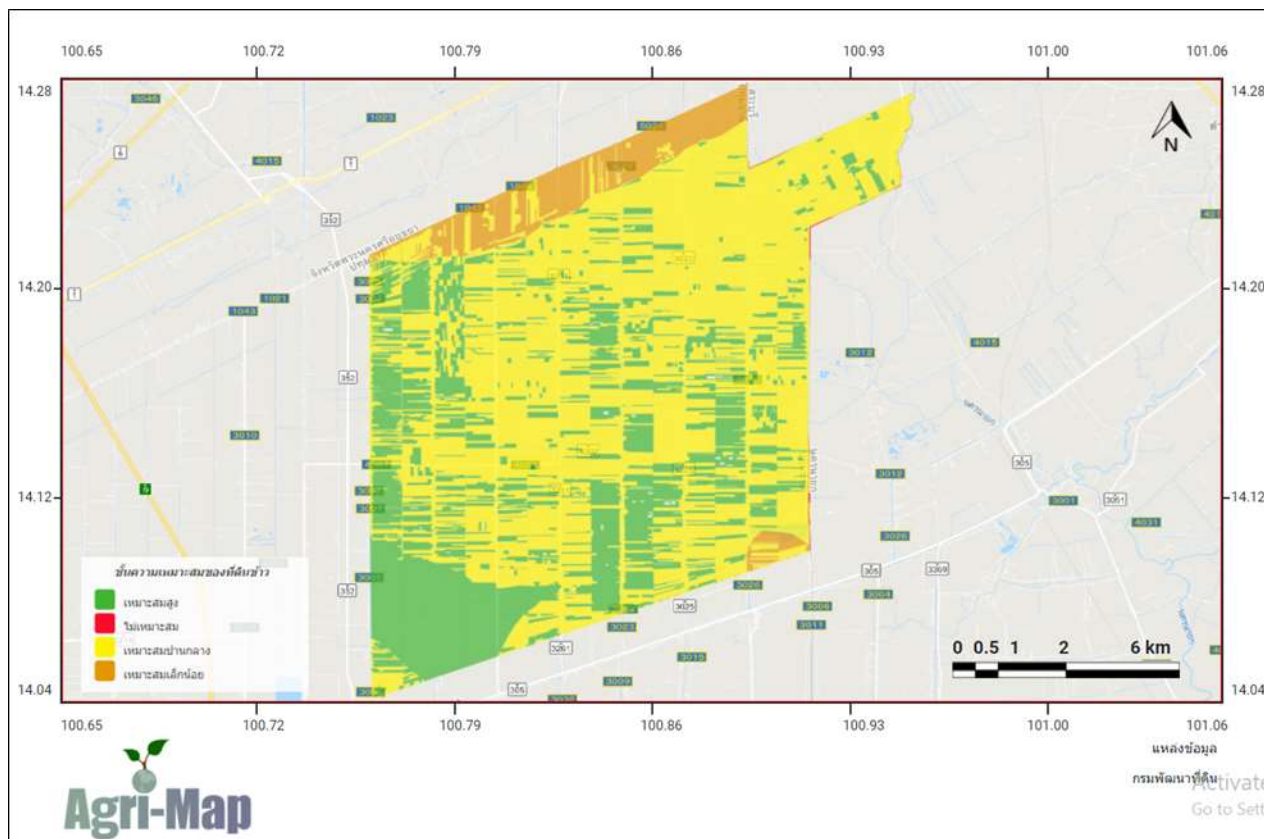
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวม	๖๖,๒๙๕	๑๑๙,๐๒๔	๒๖,๕๕๑	๒๑๙	๒๑๑,๐๘๙
บึงบา	๑๐,๒๔๘	๒๐,๐๗๐	๐	๐	๓๐,๓๑๘
บึงบอน	๑๗,๕๔๒	๖,๕๐๔	๐	๐	๒๔,๐๔๖
บึงกาสาม	๕,๐๓๑	๑๙,๓๘๒	๕,๐๕๑	๐	๒๙,๔๖๔
บึงข้าวอ้อ	๑๓,๐๙๙	๑๘,๓๐๖	๒,๕๙๖	๐	๓๔,๐๐๑
หนองสามวัง	๑๔,๐๗๓	๒๕,๙๓๘	๑,๐๕๐	๘๓	๔๑,๐๖๑
ศาลาครุ	๓,๕๐๐	๒๓,๘๖๖	๐	๑๓๖	๒๗,๓๖๖
นพรัตน์	๒,๘๐๒	๔,๙๕๘	๑๗,๘๕๔	๐	๒๕,๖๑๔

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/> , พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตารางที่ ๓๐ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

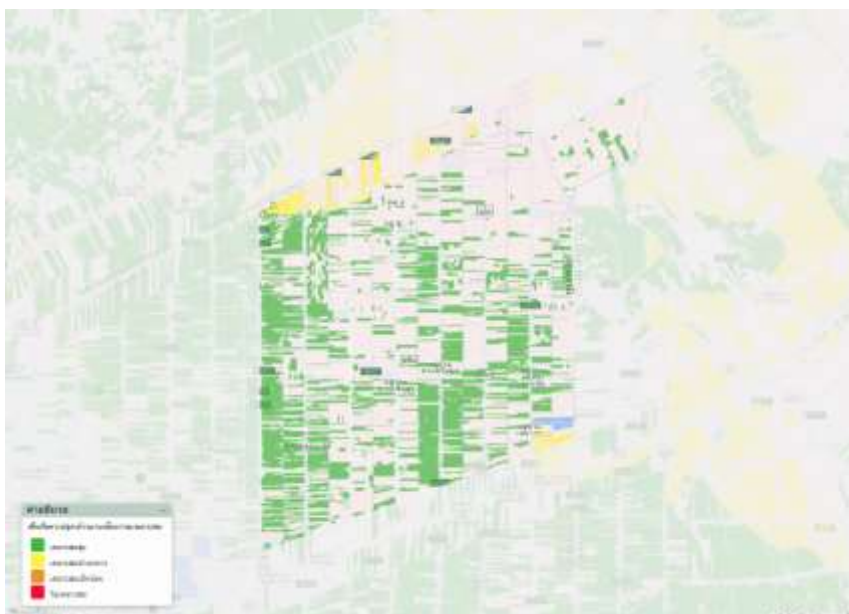
ที่	ตำบล	ครัวเรือน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	บึงบา	๓๔๘	๘,๙๗๘.๔๘	๖,๔๘๒.๔๖
๒	บึงบอน	๔๗๘	๑๑,๔๕๗.๐๐	๘,๒๗๑.๙๕
๓	บึงกาสาม	๒๑๓	๖,๓๗๖.๑๖	๔,๖๐๓.๕๙
๔	บึงชำอ้อ	๖๒๗	๑๔,๗๒๙.๙๘	๑๐,๖๓๕.๐๕
๕	หนองสามวัง	๕๔๖	๑๕,๔๘๘.๔๔	๑๑,๑๘๒.๖๕
๖	ศาลาครุ	๗๖	๓,๕๐๐.๔๘	๒,๕๒๗.๓๕
๗	นพรัตน์	๙๙	๓,๐๒๑.๓๗	๒,๑๘๑.๔๓
	รวม	๒,๓๖๗	๖๓,๕๕๑.๙๐	๔๘,๘๘๔.๔๘

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

(ก) พื้นที่ปลูกข้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๖๓,๕๕๑.๙๐ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บึงบา	๘,๙๗๘.๔๘	-	-	-	๘,๙๗๘.๔๘
บึงบอน	๑๑,๔๕๗.๐๐	-	-	-	๑๑,๔๕๗.๐๐
บึงกาสาม	๕,๐๓๐.๗๓	๑,๓๔๕.๔๓	-	-	๖,๓๗๖.๑๖
บึงข้าวอ้อ	๑๓,๐๙๙.๑๐	๑,๖๓๐.๘๘	-	-	๑๔,๗๒๙.๙๘
หนองสามวัง	๑๔,๘๗๒.๖๐	๖๑๕.๘๔	-	-	๑๕,๔๘๘.๔๔
ศาลาครุ	๓,๕๐๐.๔๘	-	-	-	๓,๕๐๐.๔๘
นพรัตน์	๒,๘๐๒.๒๑	๒๑๙.๑๖	-	-	๓,๐๒๑.๓๗
รวม	๕๙,๗๔๐.๖๐	๓,๘๑๑.๓๑	-	-	๖๓,๕๕๑.๙๐

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๒ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

การทำนาของตำบลหนองสามวัง ใช้วิธีทำนาแบบหว่านน้ำตาม ทั้งการทำนาปี และนาปรัง เนื่องจากประหยัดแรงงาน และการปลูกวิธีนี้จะทำให้ได้ผลผลิตสูง

(๑) การใช้พันธุ์ดี ส่วนใหญ่เกษตรกรจะปลูกข้าวพันธุ์ กข๓๑, กข๔๙, กข๔๗, สุพรรณบุรี ๑, พิษณุโลก ๒, ชัยนาท ๑, ปทุมธานี ๑, เบอร์ ๑๗, เบอร์ ๖, เบอร์ ๙ ซึ่งข้าวพันธุ์ต่างๆจะมีลักษณะประจำพันธุ์แตกต่างกันไป

(๒) การเตรียมดิน หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว จะไม่เผาตอซัง โดยจะทำการตีฟางแล้วหมักด้วยสารเร่งพด.๒ เพื่อย่อยสลายตอซังข้าว ก่อนทำการปลูกข้าวอย่างน้อย ๑๕ วัน จากนั้นจึงทำการไถพรวนและทำเทือก

(๓) ก่อนหว่าน ทำการแช่เมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นเวลา ๑ คืน โดยใช้เมล็ดพันธุ์ข้าว ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ หลังทำการหว่านเมล็ดพันธุ์ข้าวแล้ว ๑ วัน ทำการฉีดยาคุมวัชพืช

(๔) ระบบการให้น้ำ หลังจากฉีดยาคุมวัชพืช ทั้งช่วงไว้ ๗-๘ วัน จึงเอาน้ำเข้าแปลงนา

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรจะคอยตรวจดูแปลงนาของตนเองอยู่เสมอ มีการกำจัดวัชพืช ถ้าพบข้าวมีอาการผิดปกติ เกษตรกรจะเก็บตัวอย่างพืชที่มีลักษณะผิดปกติมาให้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบลตรวจวิเคราะห์หาสาเหตุว่าเป็นโรค หรือแมลงเข้าทำลาย แล้วรับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติเพื่อป้องกันและกำจัดต่อไปเมื่อข้าวมีอายุประมาณ ๒๕ วัน จะรักษาระดับน้ำให้มิน้ำขังอยู่ในแปลงจนกระทั่งข้าวอยู่ในระยะตั้งท้อง

(๖) เกษตรกรส่วนใหญ่จะใส่ปุ๋ยเคมี ๒ ครั้ง โดยครั้งแรกใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ ในอัตรา ๓๐ กิโลกรัม/ไร่ หลังการหว่านข้าวแล้ว ๒๐ วัน ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ จำนวน ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมื่อข้าวอายุ ๔๐-๕๕ วันการใส่ปุ๋ย เมื่อข้าวมีอายุได้ ๒๐ วัน ทำการใส่ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๒๐-๐ เมื่อต้นข้าวอายุ ๖๐ วัน ทำการใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒

(๗) การเก็บเกี่ยว เมื่อข้าวมีอายุ ๑๑๐-๑๒๐ วัน หรือข้าวอยู่ในระยะพลับพลึง จะทำการเก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวข้าว

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้วส่วนใหญ่จะบรรทุกข้าวไปขายที่โรงสีเลยเกษตรกรส่วนหนึ่งจะเก็บไว้ทำเมล็ดพันธุ์ในฤดูต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่หาซื้อได้ในชุมชน

๓) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหนองเสือ มีการปลูกข้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี				←	▲					→		
ข้าวนาปรัง	←	→						←	▼			→
	←	→	←	▼			→				←	→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๔) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหนองเสือ มีต้นทุนการผลิตข้าวนาปี เป็นเงิน ๔,๘๙๖ บาท/ไร่ และต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง

เป็นเงิน ๕,๐๙๖ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๓ แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ลำดับที่	รายการลงทุน/ไร่	นาปี (บาท)	นาปรัง (บาท)
๑	ค่าเตรียมดิน - ตีดิน - ทำเถือก	๒๕๐ ๑๒๐	๒๕๐ ๑๒๐
๒	ค่าพันธุ์	๒๓๐	๒๓๐
๓	ค่าจ้างหว่าน	๓๐	๓๐
๔	ค่าสารเคมีคุมหญ้า	๔๐	๔๐
๕	ค่าจ้างพ่นสารเคมีคุมหญ้า	๔๐	๔๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี - ๑๖-๒๐-๐ - ๔๖-๐-๐	๙๐๐ ๙๐๐	๘๐๐ ๘๐๐
๗	ค่าจ้างหว่านปุ๋ย ๓ ครั้ง	๑๕๐	๑๕๐
๘	ค่าสารเคมีกำจัดโรค-แมลง ๔/รุ่น	๔๐๐	๔๐๐
๙	ค่าจ้างพ่นสารเคมี ๔/รุ่น	๑๖๐	๑๖๐
๑๐	ค่าน้ำมัน	๓๐๐	๕๐๐
๑๑	ค่าเก็บเกี่ยว - รถเกี่ยว - ลากกระสอบ - เย็บกระสอบ - ขนข้าวไปโรงสี ๓๐๐ บาท/ตัน	๒๕๐ ๙๐ ๓๖ ๓๐๐	๒๕๐ ๙๐ ๓๖ ๓๐๐
๑๒	ค่าเช่า	๗๐๐	๗๐๐
	รวมต้นทุน ผลผลิตเฉลี่ย ราคาขาย กำไร	๔,๘๙๖ ๘๕๐ กก./ไร่ ๗,๑๐๐ ๑,๑๓๙	๕,๐๙๖ ๘๐๐ กก./ไร่ ๗,๑๐๐ ๕๘๔

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๕) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของอำเภอ)

ที่ผ่านมาชาวนาไทยอยู่ในสภาพที่ถูกกำหนดให้เข้าสู่ระบบทุนหรือระบบตลาด โดยที่ ชาวนาไม่มีสิทธิที่จะเข้าไปกำหนดทิศทาง เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวนา ชาวนาขาดอำนาจในการต่อรอง ถูกกดขี่จากพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากกลไกการตลาดเป็นของพ่อค้าคนกลาง ชาวนาเป็นผู้ผลิต แต่ไม่ได้จัดการผลผลิตโดยตนเอง

(๑) วิธีการตลาด

อำเภอหนองเสือ ไม่มีโรงสีข้าวอยู่เขตพื้นที่เลย โดยจะกระจายอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง เช่น อำเภอลองหลวง และเขตจังหวัดนครนายก แต่มีลานรับซื้อ (ท่าข้าว) อยู่หลายจุด ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ก็นำผลผลิตทั้งหมด (ข้าวเปลือก) มาขายที่โรงสี และท่าข้าว ในเขตพื้นที่ใกล้เคียง มีเพียงชาวนาส่วนน้อยที่จะเก็บข้าวไว้รับประทานในครัวเรือน หรือแปรรูปข้าวสารเพื่อจำหน่าย

ภาพที่ ๓๖-๓๗ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๔)

๖) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอหนองเสือ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านทำนา จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

เกษตรกรน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพของตนเอง แนวคิดในการประกอบอาชีพการเกษตร คือ ทำทุกอย่างที่ไม่ต้องซื้อ แต่ถ้าวางขายก็ขายในราคาที่ต่ำสุด เช่น จากเดิมใช้ปุ๋ยเคมี ใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช เปลี่ยนมาเป็นผู้ผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตพืช และเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย นอกจากนี้ยังเป็นผู้ให้ความคิด แนวคิด ความรู้ที่ตกผลึก เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ตกทอดสู่ชุมชน ผู้สนใจ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์

ตารางที่ ๓๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายเล็ก พวงตัน	๗	บึงกาสาม	หนองเสือ	๒๕๖๐	ทำนา
๒	นายสมศักดิ์ เพ็ชรรัตน์	๒	บึงกาสาม	หนองเสือ	๒๕๖๑	ทำนา
๓	นางน้ำผึ้ง บุญวงศ์	๑	บึงบา	หนองเสือ	๒๕๖๑	ทำนา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๕ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศจช.	๑	๑. ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ต.บึงกาสาม
แปลงใหญ่	๓	๑. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงกาสาม ๒. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๒ ตำบลบึงกาสาม ๓. แปลงใหญ่ข้าว หมู่ที่ ๑ ตำบลบึงบา
วิสาหกิจชุมชน	๒	๑. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มบ้านไทรย้อยอุดมสมบูรณ์ ๒. วิสาหกิจชุมชนดาบชุม

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๘

๒. ปาล์มน้ำมัน

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมัน (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวม	๐	๐	๐	๒๑๓,๒๙๔	๒๑๓,๒๙๔
บึงบา	๐	๐	๐	๓๐,๓๖๐	๓๐,๓๖๐
บึงบอน	๐	๐	๐	๒๔,๐๖๓	๒๔,๐๖๓
บึงกาสาม	๐	๐	๐	๒๙,๔๘๘	๒๙,๔๘๘
บึงข้าวอ้อ	๐	๐	๐	๓๔,๐๔๓	๓๔,๐๔๓
หนองสามวัง	๐	๐	๐	๔๒,๑๔๐	๔๒,๑๔๐
ศาลาครุ	๐	๐	๐	๒๗,๕๘๙	๒๗,๕๘๙
นพรัตน์	๐	๐	๐	๒๕,๖๑๔	๒๕,๖๑๔

ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอนongเสือ จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกปาล์ม

ตารางที่ ๓๖ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	บึงบา	๒๖	๑,๐๓๕.๙๙	๒,๗๗๙
๒	บึงบอน	๕๐	๘๔๒.๓๒	๓,๑๐๕
๓	บึงกาสาม	๖๔	๑,๒๘๙.๑๑	๔,๘๗๙
๔	บึงข้าวอ้อ	๑๓๗	๒,๑๐๑.๕๗	๘,๘๔๑
๕	หนองสามวัง	๒๓	๙๗๗.๒๓	๑,๙๔๙
๖	ศาลาครุ	๓๔	๘๘๐.๒๖	๒,๒๑๙
๗	นพรัตน์	๔๗	๒,๒๔๘.๘๒	๕,๙๘๕
	รวม	๓๘๑	๙,๓๗๕.๓๐	๒๙,๗๕๗

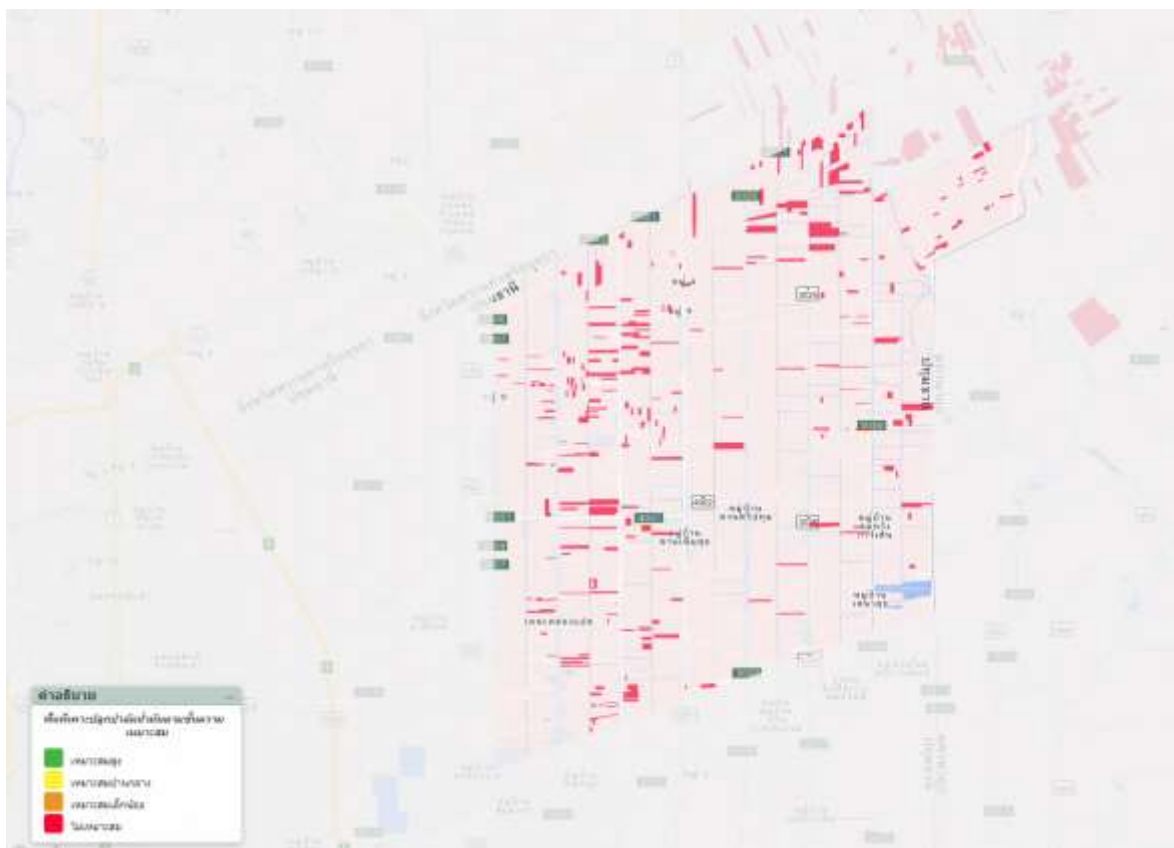
ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

(๓) พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๗ แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๙,๓๗๕.๓๐ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
บึงบา	๑,๐๓๕.๙๙	-	-	-	๑,๐๓๕.๙๙
บึงบอน	๘๔๒.๓๒	-	-	-	๘๔๒.๓๒
บึงกาสาม	๑,๒๘๙.๑๑	-	-	-	๑,๒๘๙.๑๑
บึงข้าวอ้อ	๒,๑๐๑.๕๗	-	-	-	๒,๑๐๑.๕๗
หนองสามวัง	๙๗๗.๒๓	-	-	-	๙๗๗.๒๓
ศาลาครุ	๘๘๐.๒๖	-	-	-	๘๘๐.๒๖
นพรัตน์	๒,๒๔๘.๘๒	-	-	-	๒,๒๔๘.๘๒
รวม	๙,๓๗๕.๓๐	-	-	-	๙,๓๗๕.๓๐

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๑ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

อำเภอหนองเสือ ไม่มีพื้นที่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน แต่ปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม ๘,๕๔๙ ไร่ ซึ่งถึงแม้ว่าปาล์มน้ำมันจะเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีพื้นที่เพาะปลูกมากเป็นอันดับที่ ๒ ของอำเภอหนองเสือ แต่พื้นที่ทั้งหมดปลูกในพื้นที่ที่มีศักยภาพไม่เหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนพื้นที่ หรือลงทุนสำหรับปัจจัยการผลิตสูงเพื่อปรับสภาพพื้นที่ให้มีความเหมาะสมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมันได้ จึงไม่เหมาะสมสำหรับแนะนำเกษตรกรรายย่อยทำการเพาะปลูก

(๑) การใช้พันธุ์ดี เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกใช้พันธุ์เทนอรา โดยนิยมซื้อต้นกล้าปาล์มน้ำมันจากบริษัท

(๒) การเตรียมดิน ขุดยกร่องระบายน้ำในแปลง (ร่องสวนส้มเดิม) และวางผังปลูกแบบสามเหลี่ยมด้านเท่า

(๓) การปลูก มีระยะการปลูกปาล์มน้ำมัน ขนาด ๙x๙x๙ เมตร โดยขุดหลุมปลูกขนาด ๔๕x๔๕x๓๕ เซนติเมตร ก่อนปลูกปาล์มน้ำมันควรใส่ปุ๋ยร็อกฟอสเฟตรองก้นหลุม เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน ในอัตรา ๒๕๐ กรัมต่อหลุม คลุกเคล้าดินกับปุ๋ยให้กระจาย ถอดต้นกล้าด้วยมือทั้งสองข้างอย่างระมัดระวังแล้ววางลงหลุมให้ตรงจุดที่ต้องการ ใส่ดินชั้นบนที่ตากไว้ไปก่อนแล้วตามด้วยดินชั้นล่าง อัดดินให้แน่นใช้ไม้ปักผูกไว้ป้องกันการล้ม หรือเมื่อลมพัดแรง

(๔) ระบบการให้น้ำ มีการให้น้ำโดยใช้เรือพ่นน้ำในร่องระบายน้ำในแปลง ให้น้ำ ๔-๕ ครั้งต่อเดือน

(๕) การดูแลรักษา ในระยะที่ต้นปาล์มน้ำมันมีขนาดเล็ก อายุ ๑-๓ ปี จะมีการปลูกพืชแซม ในร่องปาล์มน้ำมัน เช่น พริก ถั่วฝักยาว ถั่วลิสงน้ำว่า โดยปาล์มน้ำมันจะได้อาศัยปุ๋ยจากพืชแซมเป็นหลัก

(๖) การใส่ปุ๋ย ใช้วิธีใส่ปุ๋ยตามสภาพของปาล์มน้ำมันเป็นหลัก มีการใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์

การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันในระยะต่างๆ จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปริมาณธาตุอาหารที่มีอยู่ในดินเดิม สภาพภูมิอากาศความต้องการธาตุอาหารของปาล์มน้ำมันในระยะต่างๆ ชนิดของปุ๋ย อัตราการใส่และราคาปุ๋ย สำหรับการขาดธาตุอาหารที่สังเกตได้ด้วยตาเปล่า ก็เป็นข้อพิจารณาอย่างหนึ่งสำหรับการใส่ปุ๋ย

วิธีการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน ในแต่ละพื้นที่นั้นแตกต่างกันแต่มีหลักสำคัญคือ

๑. ใส่ในช่วงที่ปาล์มน้ำมันต้องการ

๒. ใส่บริเวณที่รากปาล์มน้ำมันดูดไปใช้ได้มากที่สุด ระยะเวลาควรใส่ปุ๋ยเมื่อดินมีความชื้นเพียงพอหลีกเลี่ยงการใส่เมื่อแล้งจัดหรือฝนตกหนัก ในปีแรกหลังจากปลูกควรใส่ปุ๋ย ๔-๕ ครั้ง ตั้งแต่ปีที่ ๒ เป็นต้นไป ควรใส่ปุ๋ย ๓ ครั้ง/ปี ช่วงที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยคือ ต้นฝน กลางฝน และปลายฝนตั้งแต่ปี ๕ ขึ้นไป พิจารณาใส่ปุ๋ยเพียงปีละ ๒ ครั้ง ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม

การแบ่งใส่ปุ๋ย (อัตราที่แนะนำ) เมื่อแบ่งใส่ ๓ ครั้ง / ปีแนะนำให้ใช้สัดส่วน ๕๐:๒๕:๒๕ % สำหรับการใส่ปุ๋ย ต้นฝน กลางฝน และปลายฝนและเมื่อแบ่งใส่ ๒ ครั้ง / ปี ใช้สัดส่วน ๖๐:๔๐ % ระยะต้นฝน และก่อนปลายฝน ตามลำดับ

วิธีการใส่ปุ๋ยควรใส่ครั้งแรกเริ่มปลูกปาล์มน้ำมันโดยใส่ร็อกฟอสเฟตอัตรา ๒๕๐ กรัม / ต้น ร่องกันหลุมต่อจากนั้นจะใช้ปุ๋ย ดังนี้

อายุ (ปี)	ปุ๋ย N K และ Mg	ปุ๋ย P
๑ - ๔	ใส่บริเวณรอบโคนต้นที่กำลังงอกขึ้นแล้ว	ใส่บริเวณรอบโคนต้นที่กำลังงอกขึ้นแล้ว
๕ - ๙	ใส่บริเวณรอบโคนต้นห่างจากโคนต้น ๕๐ ซม. ถึงบริเวณปลายทางใบ	ใส่บริเวณรอบโคนต้นห่างจากโคนต้น ๒ เมตร ถึงบริเวณปลายทางใบ
๑๐ ปีขึ้นไป	หว่านบริเวณระหว่างแถวปาล์มน้ำมัน หรือบนกองทางใบที่ถูกต้องตัดแต่งที่ได้ กำลังงอกขึ้นแล้ว	กองทางใบที่ถูกตัดแต่งที่ได้กำลังงอกขึ้นแล้ว

(๗) การเก็บเกี่ยว ใช้วิธีสังเกตสีผล และการหลุดร่วงของผลปาล์มน้ำมัน ส่วนใหญ่จะเก็บเกี่ยวเดือนละ ๒ ครั้ง โดยจ้างแรงงานในพื้นที่ การเก็บเกี่ยวผลปาล์มสตรวมถึงการรวมผลปาล์มส่งโรงงานมีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

- ก่อนอื่นจะต้องแต่งช่องทางลำเลียงแถวปาล์มในแต่ละแปลงให้เรียบร้อย สะดวกกับการลำเลียงและการตรวจสอบทะลายปาล์มที่ตัดแล้ว เพื่อรวบรวมต่อไป

- คัดเลือกทะลายปาล์มสุกโดยยึดมาตรฐานจากการดูสีของผล ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นสีส้ม และจำนวนผลสุกที่ร่วงหล่นลงบนดินประมาณ ๑๐-๑๒ ผลให้ถือเป็นผลปาล์มสุกที่ใช้ได้

- หากปรากฏว่าทะเลลายปาล์มสุกที่จะตัดมีขนาดใหญ่ที่ติดแน่นกับลำต้นมาก ไม่สะดวกกับการใช้เลื่อยแท่งเพราะจะทำให้ผลร่วงมากก็ใช้มีดขหรือมีด้ามยาวธรรมดา ตัดชะแว้ทะเลลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เลื่อยแท่งทะเลลายกันเสียก่อน แล้วจึงใช้เลื่อยแท่งทะเลลายปาล์มก็จะหลุดออกจากคอต้นปาล์มได้ง่ายขึ้น

- ให้ตัดแต่งแว้ทะเลลายปาล์มที่ตัดออกมาแล้วให้สั้นที่สุดเท่าที่จะทำได้เพื่อสะดวกในการขนส่งหรือเมื่อถึงโรงงาน ทางโรงงานก็จะบรรจุลงในถังต้นลูกปาล์มได้สะดวก

- รวบรวมผลปาล์มทั้งที่เป็นทะเลลายย่อยและลูกร่วงไว้เป็นกองในที่ว่างโคนต้นเก็บผลปาล์มร่วงใส่ตะกร้าหรือช่อง กรณีต้นปาล์มมีอายุน้อยทางใบปาล์มอาจรบกวนทำให้เก็บบยาก

- สำหรับกองทางใบที่ตัดแล้วอย่าให้กีดขวางทางเดินหรือปิดกั้นทางระบายน้ำจะทำให้เกิดน้ำท่วมขัง ระบายน้ำที่ขังตามทางเดิน

- รวบรวมผลปาล์มทั้งทะเลลายสดและผลปาล์มร่วงไปยังศูนย์รวมผลปาล์มในกองย่อยเช่นในการกระเบรบรรจุที่ลากด้วยแทรกเตอร์หรือรถอีแต่น

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตเกษตรกรจะขนส่งปาล์มน้ำมันจากเรือในร่องสวนและย้ายขึ้นรถบรรทุกเพื่อนำไปขายต่อไป

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูปาล์มน้ำมัน ใช้วิธีผสมผสานมีทั้งการใช้สารเคมี และ การใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูปาล์มน้ำมัน

๓) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหนองเสือ มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ปาล์มน้ำมัน	←											→
	←											→
	←											→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๔๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๔) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหนองเสือ มีต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน เป็นเงิน ๗,๓๒๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๓๙ แสดงต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน ปี ๒๕๖๗ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑. ต้นทุนผันแปร	๖,๒๙๐
๑.๑ ค่าแรงงาน	๒,๔๐๐
- ดูแลรักษา	๙๐๐
- เก็บเกี่ยว	๑,๕๐๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	๓,๔๔๐
- ค่าปุ๋ย	๒,๙๐๐
- ค่ายาป้องกันกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช	๓๕๐
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	๑๐๐
- ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง	๘๐
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	๑๐
๑.๓ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	๔๕๐
๒. ต้นทุนคงที่	๑,๐๓๕
- ค่าเช่าที่ดิน	๖๐๐
- ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	๔๐
- ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	๕
- ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	๓๙๐
๓. ต้นทุนรวมต่อไร่	๗,๓๒๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

เกษตรกร มีแหล่งรับซื้อปาล์มน้ำมันในพื้นที่อำเภอหนองเสือ จำนวน ๕ แห่ง แต่ไม่มีโรงงานแปรรูปผลผลิตปาล์มน้ำมันในพื้นที่

ภาพที่ ๔๕ แสดงแหล่งรับซื้อทะลายปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอหนองเสือ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านปาล์มน้ำมัน จำนวน ๓ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๔๐ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
๑	นายมนัส พุทธิรัตน์	๑	บึงบอน	หนองเสือ	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๒	นายสมเกียรติ ศรีสังข์สุข	๖	บึงบา	หนองเสือ	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน
๓	นางสาวอุทัย สุขนาบุรณ์	๗	บึงกาสาม	หนองเสือ	๒๕๖๐	ปาล์มน้ำมัน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

ตารางที่ ๓๘ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
แปลงใหญ่	๑	๑. แปลงใหญ่ปาล์มน้ำมัน หมู่ที่ ๗ ตำบลบึงกาสาม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๘)

๓. มะพร้าว

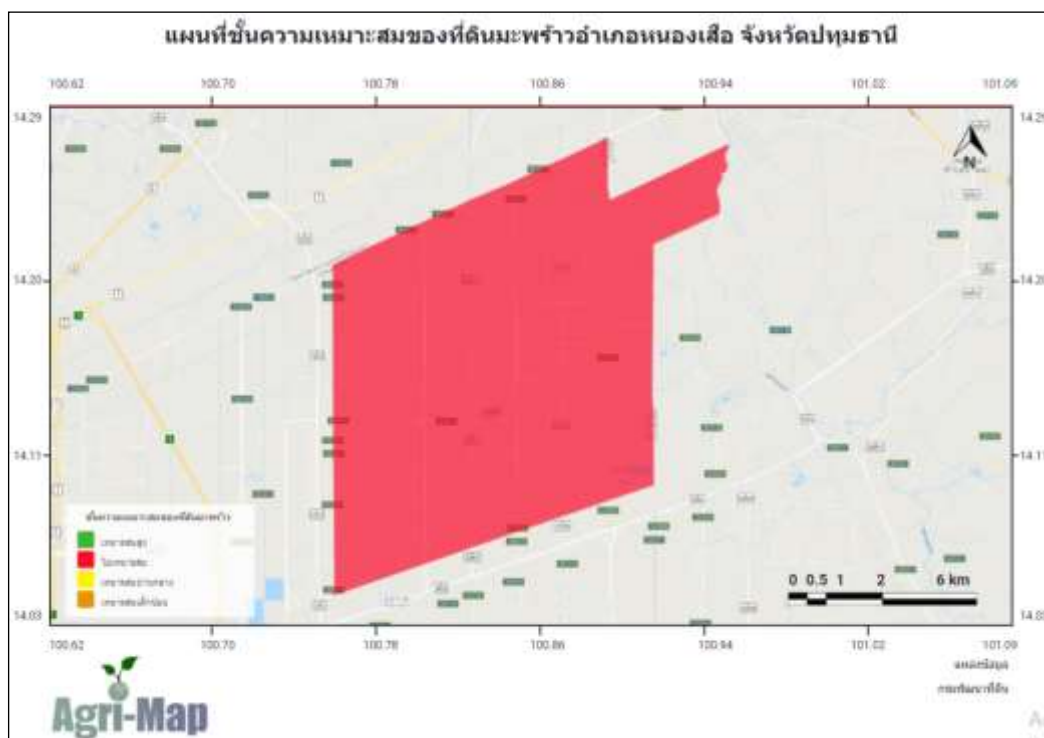
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๔๑ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวม	๐	๐	๐	๒๑๓,๒๐๖	๒๑๓,๒๙๔
บึงบา	๐	๐	๐	๓๐,๓๖๐	๓๐,๓๖๐
บึงบอน	๐	๐	๐	๒๔,๐๖๓	๒๔,๐๖๓
บึงกาสาม	๐	๐	๐	๒๙,๔๘๘	๒๙,๔๘๘
บึงขำอ้อ	๐	๐	๐	๓๔,๐๔๓	๓๔,๐๔๓
หนองสามวัง	๐	๐	๐	๔๒,๑๔๐	๔๒,๑๔๐
ศาลาครุ	๐	๘๘	๐	๒๗,๕๐๑	๒๗,๕๘๙
นพรัตน์	๐	๐	๐	๒๕,๖๑๔	๒๕,๖๑๔

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

ภาพที่ ๔๖ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๒) พื้นที่ปลูกมะพร้าว

ตารางที่ ๔๒ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
๑	บึงบา	๓๓	๔๙๐	๑,๔๗๐
๒	บึงบอน	๕๔	๔๔๖	๑,๓๓๘
๓	บึงกาสาม	๔๖	๑๒๖	๓๗๘
๔	บึงชำอ้อ	๓๙	๒๖๒	๗๘๖
๕	หนองสามวัง	๑๗	๖๗๓	๒,๐๑๙
๖	ศาลาครุ	๑๐	๘๗	๒๖๑
๗	นพรัตน์	๑๔	๑๙๖	๕๘๘
	รวม	๒๑๓	๒,๒๘๐	๖,๘๔๐

ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

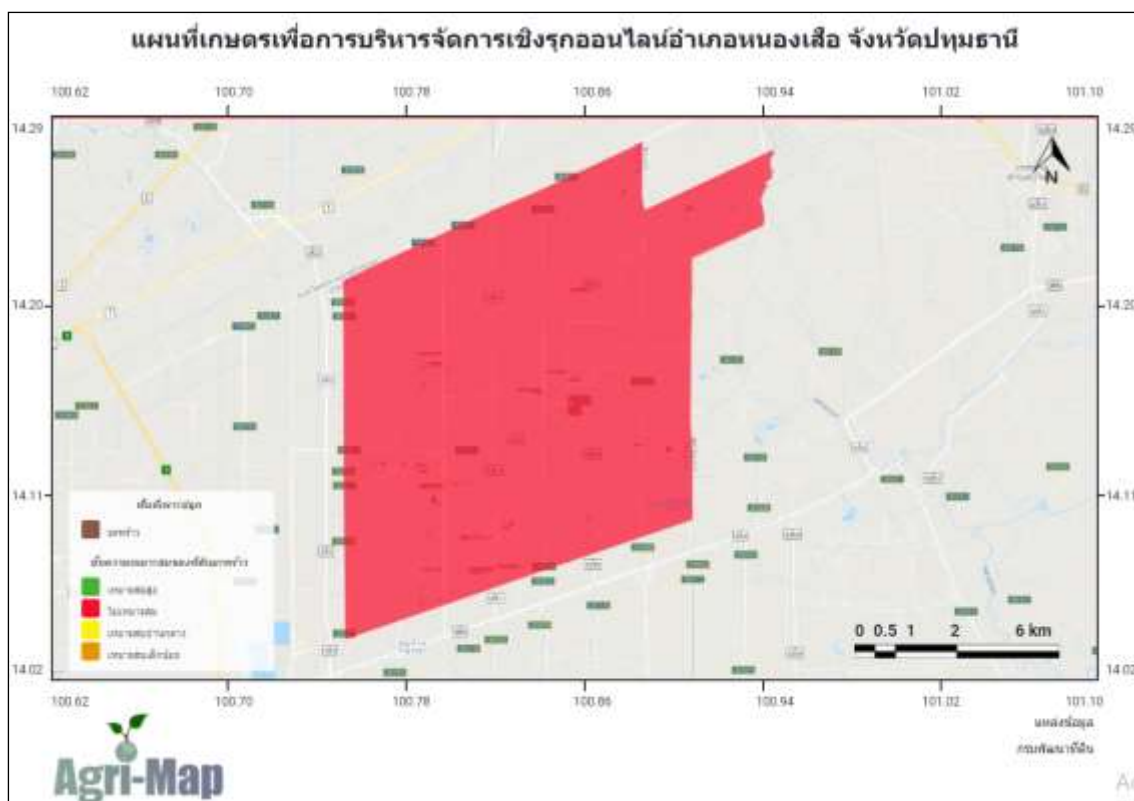
ภาพที่ ๔๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว (พื้นที่ปลูกจริง) อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

(๓) พื้นที่ปลูกมะพร้าวตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๔๓ แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

อำเภอ	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกมะพร้าว (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
หนองเสือ	๐	๐	๐	๒,๒๘๐	๒,๒๘๐

ที่มา : <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘

ภาพที่ ๔๙ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกมะพร้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๘)

๒) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี ผลมะพร้าวต้องสมบูรณ์และตรงตามพันธุ์ เกษตรกรส่วนใหญ่เลือกใช้มะพร้าว

พันธุ์

ต้นเตี้ย มะพร้าวน้ำหอม มีลักษณะประจำพันธุ์คือลำต้นขนาดเล็ก ไม่มีสะโพก ทางใบและใบย่อยสั้น มีอายุตกจั่นเร็ว กลิ่นของผลอ่อน

(๒) การเตรียมดิน ขุดยกร่องระบายน้ำในแปลง (ร่องสวนส้มเดิม) และถางพื้นที่ให้เตียน ฤดูที่เหมาะสมสำหรับปลูกมะพร้าวควรปลูกในฤดูฝน

(๓) การปลูก ขุดหลุมเล็กๆ ขนาดเท่าผลมะพร้าว แล้วเอามะพร้าววางลงในหลุม แล้วกลบและเหยียบดินข้างๆ ให้แน่น

(๔) ระบบการให้น้ำ มีการให้น้ำโดยใช้เรือพ่นน้ำในร่องระบายน้ำในแปลง ให้น้ำ ๔-๕ ครั้งต่อเดือน

(๕) การดูแลรักษา ในระยะที่ต้นมะพร้าวมีขนาดเล็ก อายุ ๑-๓ ปี จะมีการปลูกพืชแซม ในร่องปาล์มน้ำมัน เช่น พริก ถั่วฝักยาว ถั่วเขียว ถั่วลิสง โดยมะพร้าวจะได้อาศัยปุ๋ยจากพืชแซมเป็นหลัก

(๖) การใส่ปุ๋ย ควรมีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยพืชสดบ้าง ส่วนปุ๋ยเคมีที่นิยมใส่ คือ ๑๓-๑๓-๒๐

แต่

อย่างไร ควรทำการตรวจวิเคราะห์ดินก่อนทำการใส่ปุ๋ย

(๗) การเก็บเกี่ยว ใช้วิธีนับเวลาจากการออกจั่น มะพร้าวที่สมบูรณ์จะออกจั่นสม่ำเสมอตลอดปี และมีการแทงจั่นทุก ๓ สัปดาห์ ดังนั้นชาวสวนจึงต้องเก็บมะพร้าวทุกๆ ๒๐ วัน

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากเก็บเกี่ยวอาจจะมีเชื้อราเข้าทำลายผล ดังนั้นผลที่เก็บมาทั้งทะลายไม่ควรทิ้งไว้นานเกินไปอาจจะเน่าได้

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูมะพร้าว ใช้วิธีผสมผสานมีทั้งการใช้สารเคมี และการใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูมะพร้าว

๓) ปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าวของเกษตรกรใน อำเภอหนองเสือ มีการปลูกมะพร้าว ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะพร้าว	←											→
	←											→

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

←---→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

ภาพที่ ๕๒ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๔) ต้นทุนการผลิต

อำเภอหนองเสือ มีต้นทุนการผลิตมะพร้าว เป็นเงิน ๕,๖๘๕ บาท/ไร่

ตารางที่ ๔๕ แสดงต้นทุนการผลิตมะพร้าว ปี ๒๕๖๗ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

รายการ	จำนวนเงิน (บาท)
๑. ต้นทุนผันแปร	๔,๖๔๐
๑.๑ ค่าแรงงาน	๒,๗๐๐
- ดูแลรักษา	๑,๘๐๐
- เก็บเกี่ยว	๙๐๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	๑,๙๔๐
- ค่าปุ๋ย	๑,๔๐๐
- ค่ายาป้องกันกำจัดศัตรูพืชและวัชพืช	๑๕๐
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	๒๐๐
- ค่าวัสดุการเกษตรและวัสดุสิ้นเปลือง	๘๐
- ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์การเกษตร	๑๐
๑.๓ ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุน	๑๐๐
๒. ต้นทุนคงที่	๑,๐๔๕
- ค่าเช่าที่ดิน	๑,๐๐๐
- ค่าเสื่อมอุปกรณ์การเกษตร	๔๐
- ค่าดอกเบี้ยเงินลงทุนอุปกรณ์การเกษตร	๕
- ค่าเฉลี่ยต้นทุนก่อนให้ผลผลิต	๓๙๐
๓. ต้นทุนรวมต่อไร่	๕,๖๘๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) สถานการณ์การตลาด /วิธีการตลาด

เนื่องจากอำเภอหนองเสือ อยู่ใกล้ตลาดค้าส่งขนาดใหญ่ถึง ๒ แห่ง ได้แก่ ตลาดไท และตลาดสี่มุมเมือง ทำให้เกษตรกรมีช่องทางกระจายผลผลิตไม่ไกลนัก เมื่อทำการเก็บเกี่ยวแล้วเกษตรกรสามารถบรรทุกผลผลิตไปขายได้เอง และเกษตรกรบางส่วนจะมีการทำสัญญาซื้อขายกับบริษัทส่งออก

ภาพที่ ๕๓ แสดงวิธีการตลาดของมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอหนองเสือ มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ ด้านการปลูกมะพร้าว จำนวน ๑ ราย องค์กรความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่นดังนี้

ตารางที่ ๔๖ แสดงเกษตรกรต้นแบบในด้านการผลิตมะพร้าว อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	สาขา
๑	นายสันต์ มีมาเจริญดี	๓	นพรัตน์	หนองเสือ	มะพร้าวน้ำหอม
๒	นายวิเชียร สารสิริรัตน์	๓	นพรัตน์	หนองเสือ	มะพร้าวน้ำหอม

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๔๗ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรในพื้นที่ที่สืบทอดอาชีพกันมา ปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนเป็น "Smart Farmer" ที่ใช้เทคโนโลยี เช่น โดรน และ มีการรวมกลุ่ม	พ่อค้าคนกลาง	ผู้บริโภคและนักท่องเที่ยว :คนในพื้นที่ ปทุมธานี กรุงเทพฯ และ นักท่องเที่ยว
	ปัญหา Pain point	เกษตรกรสูงวัยเพิ่มขึ้น	การขาดแคลนแรงงาน	พื้นที่ในการทำ การเกษตรลดลง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้ามาทดแทน	เพิ่มทักษะอาชีพให้สูงขึ้น	เพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตต่อหน่วย
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	ดินในอำเภอนองเสือ เหมาะสมต่อการปลูกพืช ได้หลากหลายชนิด	มีชลประทาน ทำให้มีน้ำทำการเกษตรตลอดทั้งปี	ตั้งอยู่ใกล้ กรุงเทพฯ เชื่อมต่อได้ง่าย ทำให้ต้นทุนการขนส่งไปยัง คลังสินค้ากลาง หรือตลาดไทต่ำ
	ปัญหา Pain point	เป็นช่องลม ทำให้เกิดวาทภัย	เกิดความเสียหายต่อผลผลิต	รายได้ลดลง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	วางแผนการผลิตให้ครบวงจร	ปรับเปลี่ยนพื้นที่ให้มีความเหมาะสม	เพิ่มมูลค่าสินค้าให้สูงขึ้น
มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ข้าวหอมปทุมธานี ๑ และ กล้ายหอมทองปทุม เป็น สินค้า GI (Geographical Indication) ที่สร้างชื่อให้พื้นที่	การสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added): มีการแปรรูป สินค้าเกษตร	มาตรฐานสินค้า: การผลักดันให้ได้มาตรฐาน GAP (Good Agricultural Practices)

				เพื่อยกระดับ สินค้าให้ส่งออก ได้และเข้าสู่ ห้างสรรพสินค้า (Modern Trade)
	ปัญหา Pain point	ผลผลิตยังไม่เพียงพอต่อ ความต้องการของตลาด	ผลิตภัณฑ์ไม่หลากหลาย	การแข่งขันของ สินค้าที่สูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	สร้างเครือข่ายเกษตรกร ภายในพื้นที่ ปรับเปลี่ยน หันมาทำการเกษตรแบบ ใหม่	สร้างบรรจุภัณฑ์ให้มี เรื่องราวบอกถึงสินค้า ของตนเองอย่างโดดเด่น	สร้างมาตรฐาน ด้วยการรับรอง จากหน่วยงาน ภาครัฐ และ เอกลักษณ์ ท้องถิ่น

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ชื่อโครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตนาแปลงใหญ่

หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชที่มีการเพาะปลูกมากเป็นอันดับหนึ่งของตำบล ซึ่งในปัจจุบันพบว่าผลผลิตที่ได้รับน้อยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ และมีการใช้ปัจจัยการผลิตที่ค่อนข้างสูงทำให้เกษตรกรมีรายได้ที่เหลือน้อยจากการทำไร่ น้นน้อยนิด และเกษตรกรบางรายต้องไปกู้หนี้ยืมสินจากนายทุนมาลงทุนเนื่องจากขาดทุนจากการปลูก

โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิต จึงเป็นแนวทางที่จะพัฒนาให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้มีปริมาณมากขึ้นได้โดยการนำความรู้และเทคนิคที่ได้จากโครงการนี้ไปปฏิบัติและขยายผลสู่เกษตรกรรายอื่นๆต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตข้าวคุณภาพดี
๒. เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตข้าว

เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๖๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล
๕. ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดกระบวนการฝึกอบรม จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๑ วัน มีหลักสูตรดังนี้
 - การตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้น
 - การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
 - การจัดการศัตรูพืชแบบ IPM
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๗๗,๕๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๖๐ คนๆละ ๗๕ บาท จำนวน ๓ ครั้ง เป็นเงิน ๑๓,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๖๐ คนๆละ จำนวน ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท จำนวน ๓ ครั้ง เป็นเงิน ๙,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๕,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์จัดทำแปลงสาธิต ๕๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรสามารถเพิ่มผลผลิต เพิ่มขึ้น ๑๐%
- เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตได้อย่างน้อย ๑๐%

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- มีการขยายผลไปยังเกษตรกรรายอื่น
- เกษตรกรมีความรู้และทักษะในการผลิตพืช

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/
กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการส่งเสริมและพัฒนา กลุ่มยุวเกษตรกร

หลักการและเหตุผล

เยาวชนถือเป็นรากฐานสำคัญของประเทศ โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งอยู่ในระหว่างการพัฒนา ในส่วนของภาคการเกษตรเยาวชนควรที่จะจำเป็นต้องมีความรู้อย่างยิ่งเพราะการเกษตรถือเป็นรากฐานสำคัญตั้งแต่สมัยโบราณ

การช่วยเหลือสนับสนุนกลุ่มยุวเกษตรกรในโรงเรียนจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งการปลูกฝังตั้งแต่ในวัยเด็กจะช่วยให้เด็กซึมซับความรู้และการปฏิบัติซึ่งเป็นบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืนได้

วัตถุประสงค์

เพื่อสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้แก่กลุ่มยุวเกษตรกร

เป้าหมาย

กลุ่มยุวเกษตรกร จำนวน ๗ กลุ่ม

พื้นที่ดำเนินการ

อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. จัดสรรงบประมาณวัสดุอุปกรณ์
๓. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. อบรมให้ความรู้ เรื่อง การปลูกผักสวนครัว เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลา การเพาะเห็ด พร้อมฝึกปฏิบัติ
๒. สนับสนุนวัสดุการเกษตร
๓. จัดทำแปลงเรียนรู้
๔. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง
 - กลุ่มยุวเกษตรกรมีวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง
๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม
 - มีเกษตรกรรุ่นใหม่เพิ่มมากขึ้น
 - ยุวเกษตรกรมีความรู้ในเรื่องกิจกรรมทางการเกษตรเพิ่มขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/
กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

หลักการและเหตุผล

การทำการเกษตรในปัจจุบันพบว่าเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีในไร่นาเป็นจำนวนมาก ซึ่งมีจำนวนน้อยที่มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ พื้นที่การเกษตรตำบลด้านข้างในฤดูหลังการเก็บเกี่ยวพบว่ามีเศษผลผลิตที่เหลือทิ้งซึ่งเกษตรกรสามารถนำมาผลิตเป็นปุ๋ยหมักอินทรีย์เพื่อบำรุงดินภายในไร่นาของตนเองได้

โครงการผลิตปุ๋ยหมักจากเศษผลผลิตทางการเกษตรที่เหลือทิ้ง จึงเป็นโครงการที่จะช่วยให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในเรื่องของปุ๋ยเคมีและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติมีการนำเศษผลผลิตที่เหลือกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์โดยใช้เศษผลผลิตที่เหลือทิ้งจากไร่นา
๒. เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยในการผลิต
๓. เพื่อปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์

เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ระยะเวลา

๑ มกราคม ๒๕๖๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกร
๓. อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดกระบวนการฝึกอบรม มีหลักสูตรดังนี้
 - การทำปุ๋ยหมักจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และน้ำหมักชีวภาพ พร้อมฝึกปฏิบัติ
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนินการ)
 - ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
 - องค์การบริหารส่วนตำบล

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้เงิน

งบประมาณ ๘๓,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๒๐ คนๆละ ๗๕ บาท เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๒๐ คน จำนวน ๒ มื้อๆละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๑๐,๕๐๐ บาท
- ค่าวัสดุอุปกรณ์จัดทำแปลงสาธิต ๗๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ/กิจกรรม

๑. ผลตอบแทนโดยตรง

- เกษตรกรมีปุ๋ยอินทรีย์ใช้ในไร่นาของตนเอง
- ใช้เศษวัสดุที่เหลืออยู่ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า

๒. ผลตอบแทนโดยทางอ้อม

- เกษตรกรมีความรู้และทักษะการผลิตปุ๋ยเพิ่มขึ้น
- ช่วยฟื้นฟูสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/
กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการสร้างอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการและเหตุผล

ผลผลิตทางการเกษตรมากมายที่ต้องเสียหายเนื่องจากราคาถูก และเสียหายจากการนำออกจำหน่ายไม่ทัน จึงจำเป็นต้องเพิ่มความรู้ให้กับกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร เพื่อที่จะได้แปรรูปผลผลิตเหล่านั้นไม่ให้เสียหาย หรือสามารถเก็บไว้ได้นานและเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรอีกทาง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในยุคปัจจุบัน
๒. เพื่อสร้างรายได้เสริมและลดรายจ่ายให้กับเกษตรกร
๓. สร้างความสามัคคีในกลุ่มเกษตรกรและหมู่บ้าน
๔. เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับคนในครอบครัว เพื่อนบ้านที่สนใจ สามารถรวมกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

เป้าหมาย

เกษตรกร จำนวน ๗ ตำบล ตำบลละ ๒๕ คน รวมทั้งสิ้น ๑๗๕ คน

พื้นที่ดำเนินการ

แปลงสาธิตเกษตรผสมผสานในพื้นที่มูลนิธิชัยพัฒนา หมู่ที่ ๒ ตำบลบึงชำอ้อ อำเภอนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ระยะเวลา

เดือน มิถุนายน - เดือน สิงหาคม ๒๕๖๘

แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงโครงการ
๒. รับสมัครเกษตรกร
- ๓.อบรมเกษตรกร
๔. ติดตามผล/ประเมินผล

วิธีการดำเนินงาน

๑. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม จำนวน ๑ ครั้งๆละ ๑ วัน
 - จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย
๒. การบริหารโครงการ (ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ดำเนิน)
 - ที่ทำการปกครองอำเภอนองเสือ

งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์/แผนการใช้จ่ายเงิน

งบประมาณ ๑๑๐,๐๐๐ บาท แบ่งเป็น

- ค่าอาหารกลางวัน จำนวน ๑๗๕ คนๆละ ๑๓๐ บาท เป็นเงิน ๒๒,๗๕๐ บาท
- ค่าอาหารว่างพร้อมเครื่องดื่ม จำนวน ๑๗๕ คน จำนวน ๒ มื้อๆละ ๓๕ บาท เป็นเงิน ๑๒,๒๕๐ บาท
- ค่าตอบแทนวิทยากร จำนวน ๔๒ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๕,๒๐๐ บาท

- ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม ๔๙,๘๐๐ บาท

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เสริมสร้างองค์ความรู้ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ในยุคปัจจุบัน
๒. สร้างรายได้เสริมและลดรายจ่ายให้กับเกษตรกร
๓. สร้างความสามัคคีในกลุ่มเกษตรกรและหมู่บ้าน
๔. เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปถ่ายทอดให้กับคนในครอบครัว เพื่อนบ้านที่สนใจ สามารถรวมกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ที่ทำการปกครองอำเภอหนองเสือ/ สำนักงานเกษตรอำเภอ/ มูลนิธิชัยพัฒนา

โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรตามระบบคุณภาพและมาตรฐาน GAP (แปลงใหญ่)

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันผู้บริโภคมีความห่วงใยต่อสุขภาพมากขึ้นและให้ความสำคัญกับการเลือกซื้อสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยและได้มาตรฐานในขณะเดียวกันการค้าสินค้าเกษตรระหว่างประเทศมีมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (SPS) ถูกนำมาใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตร อีกทั้งขณะนี้มีการรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้าเกษตรอย่างมีเสรีมากขึ้น ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างไทยกับประเทศอาเซียนด้วยกัน และมาตรการด้านสุขอนามัยพืชและความปลอดภัยด้านอาหารจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้าระหว่างประเทศและในตลาดโลกมากขึ้น ดังนั้นสินค้าเกษตรและอาหารต้องมีความปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรด้านพืชให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากลเป็นที่ยอมรับและสนับสนุนเกษตรกรผู้ผลิตเข้าสู่การรับรองมาตรฐานระดับฟาร์มมากขึ้น ซึ่งเป็นการผลิตตามระบบการจัดการคุณภาพการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีสำหรับ GAP พืช

กรมส่งเสริมการเกษตรเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ ทักษะและความชำนาญให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP พืช เพิ่มขึ้น ด้วยการขับเคลื่อนส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาเกษตรกรผู้ผลิตพืชในแปลงใหญ่และในพื้นที่ทั่วไปที่มีศักยภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการสินค้าเกษตรที่ปลอดภัย มีคุณภาพ และได้มาตรฐานของผู้บริโภคภายในและต่างประเทศ และเพื่อการพัฒนาที่มีความยั่งยืนในระบบการผลิต เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคของประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์

๒.๑ ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐานตามระบบ GAP พืช

เป้าหมาย/สถานที่ดำเนินการ

เป้าหมาย เกษตรกรจำนวน ๒๐ ราย

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๗

กิจกรรมและวิธีดำเนินการ

๑. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรสู่มาตรฐาน GAP พืช

๑.๑ อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรตามระบบ GAP พืชรายเดียว ในแปลงใหญ่

เพื่อพัฒนาความรู้เกษตรกรสมาชิกในแปลงใหญ่ตามเป้าหมายของโครงการ จำนวน ๒๐ ราย ให้ได้รับความรู้ในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ และบันทึกข้อมูลการสมัครเข้าสู่ระบบ GAP ในระบบ GAP-online (การอบรมกำหนดเช่นเดียวกับ GAP พืชอาหาร)

เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นครบทุกขั้นตอนตามแผนรายงานในระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร และสรุปผลเสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

แนวทางการจัดทำเอกสารสนับสนุนตามระบบ GAP ดังนี้

๑) จัดทำเอกสารประเมินแปลงเบื้องต้น GAP พืชอาหารรายเดียวในพื้นที่ที่มีศักยภาพการผลิตพืชนอกแปลงใหญ่ จำนวน ๒๐ ราย ดำเนินการโดยสำนักงานเกษตรอำเภอ

๒) จัดทำเอกสารประเมินแปลงเบื้องต้น GAP พืชรายเดียวในแปลงใหญ่ จำนวน ๒๐ ราย

เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นครบทุกขั้นตอนตามแผน ให้สำนักงานเกษตรอำเภอบันทึกข้อมูลที่ผ่านการตรวจประเมินแปลงเบื้องต้นในระบบ GAP-online กรณีเกษตรกรเป็นผู้ผลิตข้าวตามระบบ GAP แบบกลุ่ม ให้ใส่ในวงเล็บ (GAP แบบกลุ่ม) พร้อมรายงานในระบบการรายงานผลการปฏิบัติงานส่งเสริมการเกษตร และสรุปผลเสนอให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ

งบประมาณ

งบประมาณ ๒๔,๒๐๐ บาท แบ่งเป็น

- อบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับเกษตรกรแบบ GAP พี่ชายเดี่ยว ในแปลงใหญ่ เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร ๒ วันๆ ละ ๑๒๕ บาท จำนวน ๒๐ คน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- ค่ายานพาหนะนำเกษตรกรศึกษาดูงานแปลงที่ได้รับการรับรอง GAP และฟังการบรรยายการแปลง

ของเกษตรกร ๕,๐๐๐ บาท

- ค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงิน ๗,๒๐๐ บาท

- ติดตามให้คำปรึกษาและประเมินแปลงเบื้องต้นตามระบบ GAP พี่ชายเดี่ยว ในแปลงใหญ่ เป็นเงิน ๔,๐๐๐ บาท

สำหรับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบพื้นที่ดำเนินโครงการในติดตาม ดังนี้

- ๑) ติดตามให้คำปรึกษาเกษตรกรเป็นรายบุคคล
- ๒) ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องของเกษตรกรเป็นรายบุคคล
- ๓) จัดทำแบบประเมินผลเบื้องต้น
- ๔) บันทึกข้อมูลเข้าระบบ

ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด

ผลผลิต (output)

- เกษตรกรไม่น้อยกว่า ๑๒๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

ผลลัพธ์ (outcome)

เกษตรกร จำนวน ๑๒๐ ราย ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มมูลค่าของผลผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP พี่ช

ตัวชี้วัด

เกษตรกรร้อยละ ๗๐ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาการเพิ่มมูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐาน GAP พี่ช

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพ

หลักการและเหตุผล

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจที่สำคัญในด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ความสามารถทางการเกษตรที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพการเกษตรกร เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในอันที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นสนับสนุนให้มีเกษตรกรมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรขึ้นในระดับหมู่บ้านหรือตำบลโดยความสมัครใจส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร รวมเป็นกลุ่มรับบริการความรู้ เทคโนโลยี ทักษะและประสบการณ์การเกษตร เศรษฐกิจเกษตร กระบวนการกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม องค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
๒. เพื่อพัฒนาบทบาทผู้นำองค์กรเกษตรกรให้มีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานด้านการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรและคุณภาพชีวิต

เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มีความรู้ความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกัน และสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายในระดับอำเภอ จังหวัด

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๗

วิธีดำเนินงาน

พัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

- อบรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้สมาชิกกลุ่มมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพ
- เพื่อกระตุ้นให้กลุ่มมีการดำเนินกิจกรรมการพัฒนาอาชีพร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย : ดำเนินการ ๑ กลุ่ม ๆ ละ ประมาณ ๒๐ ราย

วิธีการดำเนินงาน

๑. อำเภอคัดเลือกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร และมีสมาชิก ๒๐ ราย

๒. ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวม ๑ ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีรับความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อค้นหาปัญหาความต้องการ และการจัดทำแผนของกลุ่ม โดยมีแนวทางดังนี้

๒.๑ รับความรู้ในเรื่องต่าง ๆ เช่น ประโยชน์/ความสำคัญของการรวมกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม การเขียนโครงการ การวางแผน ฯลฯ

๒.๒ ระดมความคิดเห็นเพื่อค้นหาปัญหาและความต้องการ

๒.๓ กำหนดเป้าหมายร่วมของกลุ่ม (ทำอะไร/อย่างไร/เมื่อไร)

๒.๔ จัดทำแผนของกลุ่ม

๒.๕ มอบหมายหน้าที่และการติดตามเพื่อให้เกิดการปฏิบัติตามแผน

๓. ติดตามสนับสนุนการดำเนินงานและรายงานผลการปฏิบัติงานเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

ทั้งนี้ แนวทางการดำเนินงานจัดเวทีเรียนรู้เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรนี้ จังหวัดสามารถกำหนดรูปแบบ/ประเด็นและวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ ศักยภาพ และระดับการพัฒนาของกลุ่ม

หลักสูตรการฝึกอบรม

๑. บรรยายความรู้ เรื่อง ประโยชน์/ความสำคัญของการรวมกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม การเขียนโครงการ การวางแผน ฯลฯ

๒. แบ่งกลุ่มระดมความคิดเห็น ค้นหาปัญหาความต้องการของกลุ่ม และกำหนดเป้าหมายร่วมกัน

๓. จัดทำแผนงานของกลุ่มและมอบหมายบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

งบประมาณ เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดศึกษาดูงาน ฝึกอบรม เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

ผลผลิต

๑. คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๒๐ ราย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และได้รับความรู้ในการพัฒนากลุ่มและอาชีพ

๒. ผู้นำเกษตรกร ได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนางานและกิจกรรมของกลุ่ม

ผลลัพธ์

องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพและครอบครัว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. องค์กรเกษตรกรและเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มและก่อให้เกิดการเสริมสร้างการบริหารจัดการภายในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ผู้นำองค์กรเกษตรกรและเครือข่ายอาชีพทางการเกษตรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการวางแผนและบริหารจัดการองค์กร

๓. เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนากระบวนการกลุ่มและเครือข่ายอาชีพการเกษตรเพื่อสนับสนุนกระบวนการทำงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร

โครงการพัฒนากลุ่มยุทธกร

หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ภายใต้แผนพัฒนาการเกษตร ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งนโยบายหลักในการพัฒนาประเทศได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ให้สามารถพึ่งพาตนเอง พร้อมๆไปกับการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย ตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เน้น “Value-Based Economy” ในลักษณะทำน้อยได้มาก (Do less get more) การพัฒนาสินค้าเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม และส่งเสริมให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรทำการเกษตรแบบผู้ประกอบการ ตามโมเดลประเทศไทย ๔.๐ (Thailand ๔.๐) โดยการนำนโยบายสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมแต่ละสภาพพื้นที่ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อเกษตรกร มีการกำหนดแนวทางด้านการพัฒนาเกษตรกร องค์กรเกษตรกรในการเสริมสร้างศักยภาพผู้นำเกษตรกรและเครือข่ายทั้งในด้านการบริหารจัดการการผลิต การตลาดสินค้าเกษตร รวมไปถึงส่งเสริมให้เกิดการตลาดต้นทุนและขยายโอกาสทางการแข่งขันเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้นั้น ต้องเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม องค์กรและชุมชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งในระดับของการพึ่งพาตนเอง และในระดับของการแข่งขัน โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา กลไกหนึ่งที่สนับสนุนให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถไปสู่เป้าหมายดังกล่าว นั่นคือ การนำเอากระบวนการจัดตั้งกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่มในขั้นพื้นฐานไปสู่การเชื่อมโยงเครือข่าย การมีส่วนร่วม การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรให้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้มีความสามารถในการแสวงหาข้อมูล การวิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางในการพัฒนา การแสวงหาและการจัดการกับทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างชาญฉลาด รวมทั้งการนำองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นวัตกรรม และเทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนฐานความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรมาประยุกต์ในการขับเคลื่อนการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรซึ่งก่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือทั้งในด้านเชิงธุรกิจและสังคม ตลอดจนการดำเนินการเพื่อการพัฒนาองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็ง ทั้งเครือข่ายในสาขาอาชีพและเครือข่ายหลากหลายสาขาอาชีพด้านสหวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องทางการเกษตรที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาการเกษตร สนับสนุนให้เกิดผู้นำเกษตรกรที่มีความสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานเกษตรในระดับต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งหวังว่าจะเกื้อหนุนให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่กลุ่ม องค์กรเกษตรกร เพื่อการพัฒนาทางการเกษตรและสังคมเกษตรกรอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กลุ่มยุทธกร รวมเป็นกลุ่มรับบริการความรู้ เทคโนโลยี ทักษะและประสบการณ์การเกษตร เคหกิจเกษตร กระบวนการกลุ่ม การบริหารจัดการกลุ่ม องค์กรเกษตรกรและเครือข่าย
๒. เพื่อพัฒนาบทบาทผู้นำองค์กรเกษตรกรให้มีส่วนร่วมในเวทีของการบริหารงานด้านการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรเพื่อพัฒนาอาชีพการเกษตรและคุณภาพชีวิต

เป้าหมาย

สมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์กร มีความรู้ความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกัน และสามารถเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายในระดับอำเภอ และจังหวัด

ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึง กันยายน ๒๕๖๗

วิธีดำเนินงาน

การถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุทธศาสตร์กร จำนวน ๑๕ ราย

๔.๑ ถ่ายทอดความรู้และฝึกทักษะกระบวนการกลุ่มยุทธศาสตร์กร ๑๕ ราย สนับสนุนงบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาทต่อกลุ่ม เป็นค่าวัสดุในการฝึกปฏิบัติการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ และเคหะกิจเกษตร เป็นค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย ค่าพันธุ์สัตว์ อาหารสัตว์ และวัสดุสำหรับฝึกปฏิบัติ มีขั้นตอนการทำงาน ดังนี้

- ประชุมทำความเข้าใจผู้ที่เกี่ยวข้อง
- คัดกลุ่มยุทธศาสตร์กรที่มีศักยภาพเพื่อให้ความรู้และฝึกทักษะด้านการเกษตรเคหะกิจเกษตรกระบวนการกลุ่มยุทธศาสตร์กร การประชุมสภายุทธศาสตร์กร
- สนับสนุนวัสดุการเกษตร
- ฝึกอบรมและฝึกปฏิบัติการกิจกรรมทางการเกษตร และเคหะกิจเกษตร

๔.๒ ศึกษาเรียนรู้กระบวนการกลุ่มยุทธศาสตร์กร

- คัดเลือกสมาชิกยุทธศาสตร์กรจากกลุ่มยุทธศาสตร์กร

งบประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัด

ผลผลิต

๑. คณะกรรมการและสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร จำนวน ๑๕ ราย ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกัน และได้รับความรู้ในการพัฒนากลุ่มและอาชีพ

๒. สมาชิกกลุ่มยุทธศาสตร์กร จำนวน ๑๕ ราย ได้รับการพัฒนาความรู้ทางการเกษตรและเคหะกิจเกษตร

๓. ยุทธศาสตร์กรได้รับการสนับสนุนการดำเนินงาน เพื่อพัฒนางานและกิจกรรมของกลุ่ม

ผลลัพธ์

องค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สมาชิกมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพและครอบครัว

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. องค์กรเกษตรกรและเครือข่ายเกิดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มและก่อให้เกิดการเสริมสร้างการบริหารจัดการภายในกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ผู้นำองค์กรเกษตรกรและเครือข่ายอาชีพทางการเกษตรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการวางแผนและบริหารจัดการองค์กร

๓. เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนากระบวนการกลุ่มและเครือข่ายอาชีพการเกษตรเพื่อสนับสนุนกระบวนการทำงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ศพก./ศูนย์บริการและถ่ายทอด/ อบต./สำนักงานเกษตรอำเภอ/ สำนักงานเกษตรจังหวัด/กรมส่งเสริมการเกษตร

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๖ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุมุ่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมและ พัฒนาการผลิตนา แปลงใหญ่	เพื่อให้เกษตรกรมี ความรู้ในการผลิตข้าว คุณภาพดี ๒.เพื่อส่งเสริมให้ เกษตรกรลดต้นทุนการ ผลิตข้าว	๖๐ ราย	อ.หนองเสือ	ฝึกอบรม/ สนับสนุนปัจจัย การผลิต	๑	อปท. กสก.	๑	อปท . กสก .			๑	อปท. กสก.	๑	อปท. กสก.	กสก.
	๒. โครงการผลิต ปุ๋ยหมักและน้ำ หมักชีวภาพ	ส่งเสริมการผลิตปุ๋ย อินทรีย์โดยใช้เศษ ผลผลิตที่เหลือทิ้งจากไร่ นา	๖๐ ราย	อ.หนองเสือ		๑	กสก. พด.	๑	กสก พด.	๑	กสก. พด.	๑	กสก. พด.	๑	กสก. พด.	พด
	๓. โครงการ พัฒนาสินค้า เกษตรตามระบบ คุณภาพและ มาตรฐาน GAP (แปลงใหญ่)	ส่งเสริมและสนับสนุน เกษตรกรให้ผลิตสินค้า เกษตรที่ได้คุณภาพและ มาตรฐานตามระบบ GAP พืช	๖๐ ราย	อ.หนองเสือ	-ฝึกอบรม -ดูงาน	๑	กสก. ศวพ.	๑	กสก ศวพ .	๑	กสก. ศวพ.	๑	กสก. ศวพ.	๑	กสก. ศวพ.	กสก.
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/ องค์กร	๔. โครงการสร้าง อาชีพเพื่อเพิ่ม รายได้ ลด รายจ่าย ตาม หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	๑. เพื่อเสริมสร้างองค์ ความรู้ในการประกอบ อาชีพเกษตรกรรมให้ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ในยุคปัจจุบัน	๑๗๕ ราย	อ.หนองเสือ	- ฝึกอบรม - สนับสนุน ปัจจัยการผลิต					๑	อปท .					กษอ.

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
		๒. เพื่อสร้างรายได้เสริม และลดรายจ่ายให้กับ เกษตรกร ๓. สร้างความสามัคคีใน กลุ่มเกษตรกรและ หมู่บ้าน ๔. เพื่อให้เกษตรกรนำ ความรู้ไปถ่ายทอดให้กับ คนในครอบครัว เพื่อน บ้านที่สนใจ สามารถ รวมกลุ่มอาชีพเพื่อสร้าง รายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน														
	๕. โครงการ พัฒนาศักยภาพ กลุ่มส่งเสริมอาชีพ การเกษตร	พัฒนาประสิทธิภาพการ ดำเนินงานของกลุ่มให้ เป็นระบบ มีแผนการ ดำเนินการอย่างชัดเจน	๒๕ ราย	กลุ่มส่งเสริม อาชีพ การเกษตรไร่ หญ้า		๑	กสก.	๑	กสก	๑	กสก.	๑	กสก.	๑	กสก.	กสก.
	๖. โครงการ ส่งเสริมและ พัฒนากลุ่มยุว เกษตรกร	๑. เพื่อให้กลุ่มยุว เกษตรกร รวมเป็นกลุ่ม รับบริการความรู้ เทคโนโลยี ทักษะและ ประสบการณ์ การเกษตร เคหะกิจ เกษตร กระบวนการ กลุ่ม การบริหารจัดการ	๑๕ ราย	อ.หนองเสือ	-ฝึกอบรม -แลกเปลี่ยน เรียนรู้	๑	อปท.	๑	อปท	๑	อปท	๑	อปท.	๑	อปท.	

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
		กลุ่ม องค์กรเกษตรกร และเครือข่าย														
		๒. เพื่อสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ให้แก่กลุ่มยุว เกษตรกร	๑ กลุ่ม	อ.หนองเสือ		๑	อปท. กสก.	๑	อปท กสก	๑	อปท	๑	อปท. กสก.	๑	อปท. กสก.	กสก.

